

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20
einchl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

hr. 22 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 29. Mai 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Nacionalna krinka boljševizma

Stalin je razpustil komunistično Tretjo internacionalo (Komintern), da bi s Četrto boljševiško internacionalo lažje lovil kaline po svetu - Najnovejša sleparija židovsko-plutokratske koalicije

»Deutsche diplomatische Korrespondenz« je objavila dne 23. maja sledeče informacije:

»Glasom poročila moskovske »Pravde« je Stalin dne 15. t. m. odredil v Moskvi razpust Komunistične internacionalne. Prezidijalni člani eksekutivnega odbora in nekateri inozemski komunisti so podpisali izjavo, ki utemeljuje ta ukrep z »rastjo in politično zrelostjo komunistične stranke v posameznih deželah«, obenem pa tudi s posebnimi razmerami vojne, ki ne dovoljujejo sklicanja kongresa komunistične internacionalne. Izjava sklepa s pozivom na vse pristaše komunistične Internacionalne, naj posvetijo vse svoje sile v polni meri vojskovanju.

Ta dogodek ne pomeni nikako iznenađenje. Čim dalje traja vojna, tem bolj je stopila v sovjetski politiki v ospredje namera, napraviti iz boljševizma salonski pojav. Mednarodno židovstvo je pri tem uspešno sodelovalo. Že dolgo preje so pričeli židje identificirati Sovjetsko Unijo s svojimi lastnimi zahtevami, zlasti pa je veljalo to za zunanje-politične cilje boljševizma. Žid Litvinov je dovedel vodilne oblastnike Sovjetske Unije, zlasti pa Stalina, do spoznanja, da loči Sovjetsko Unijo od ostalega sveta kljub boljševiški koaliciji z anglosaškimi plutokracijami globok prepad nezaupanja.

Prvotni Stalinov načrt, ki je odredil Sovjetski Uniji v borbi svetovnih sil vlogo smejočega se

tretjega, kateri naj bi svoje moči štedil do trenutka, ko bi drugi opešali — ta načrt se je izjalovil. Po zlomu tega načrta je morala Sovjetska Unija nujno iskati novih poti. Treba je bilo torej predvsem prepleskati napisno desko boljševizma. Vse, kar je kazilo zunanjo sliko sovjetske države, je bilo treba odstraniti. Povsem jasno je torej, da nimamo opravka z nikako notranjo »prelevitvijo«. Kakor je Stalin na eni strani iz čisto zunanje-političnih ozirov odredil nakrinkanje pravega značaja boljševiške države, tako so več mesecev sem razširjali po svetu poročila, ki kažejo Sovjetsko Unijo v povsem drugačni luči. Poročali so o parastosih v napolnjenih cerkvah, o patrijotskih pozivih pravoslavnih metropolitov, o molitvah za Rdečo vojsko, o darilih samostanov v korist sovjetskega letalstva itd. Poročali so nadalje o ukinitvi komisarijev v sovjetski vojski, o ponovni uvedbi redov in epolet ter drugih tradicij iz nekdanje carske dobe. Tu sem spada tudi Stalinovo imenovanje maršalom Sovjetske Unije. Nato je Moskva razposlala v svet še opise, ki prikazujejo Sovjetsko Unijo kot dobrotnico drugih narodov. Finci, Poljaki, Letonci, Estonci in Litvanci so baje veseli, da se jim tako dobro godi v Sovjetiji.

Odmev v anglosaksonskih državah je bil tak, kakor ga je bilo pričakovati. Anglikanski škofje so se pobožno raznežili, ameriški senatorji so ploskali in člani lordske zbornice so dobrodušno kimali pri ogledovanju novega pročelja boljševizma.

Kakšna pa je bila resnica? Resnica se niti najmanj ne razlikuje od tega, kar je ob strahovanju vsega sveta dve in pol desetletji bistvo boljševizma. Danes kakor takrat je brezbožstvo državna vera. Takrat kakor danes morijo duhovnike. Tako je umrl tudi ukrajinski metropolit, katerega so politruki ustrelili iste dne, ko so v Moskvi objavili oklic z njegovim uradnim pečatom. Danes prav tako kakor takrat stoji židovski vojun za sovjetskim armistom. Danes kakor takrat je umrlo na ti soče pripadnikov tujih narodnosti, ki so jih boljševiki odvedli v prognanstvo. Danes kakor takrat je množinsk grob spomenik boljševiške kulture, je smr. od gladu fasona za vse tiste, ki jih ne spravijo z nasiljem iz življenja.

Razpust komunistične internacionalne se časovno dotika moskovskega obiska bivšega veleposlanika Davisa-a, ki je potoval v posebni misiji kot odposlanec »prezidenta

Roosevelta. Davies je bil prinašalec osebnega pisma prezidenta Roosevelta na Stalinov naslov. Verjetna je domneva, da je Roosevelt v svojem pismu priporočil likvidacijo Tretje internacionalne. Ta domneva se izpreminja v sigurnost, če se ozremo po težkočah, ki groze Rooseveltu iz dejstva, da so ameriški komunisti edina organizirana politična stranka, v kateri sedijo neomejeno navdušeni pristaši Rooseveltove politike. Za stavka ameriških rudarjev je dokazala, da Roosevelt spričo viharnega pritrjevanj ameriških komunistov vedno bolj in bolj izgublja zaupanje ostalih ameriških delavcev. Iz te zagate naj bi ga rešil od Stalina dekretirani razpust komunistične internacionalne, t. j. ukinitve mednarodnega značaja ameriške komunistične stranke.

Stalin je zagledal smotrenost takega ukrepa čim prej, ker je na ta način tudi olajšal situacijo komunistov v Angliji. V Angliji je namreč delavska stranka (Labour Party) odbila ponovno prošnjo angleških komunistov za združitve obeh delavskih organizacij z utemeljitvijo, da so angleški komunisti internacionalno vezani. Sedaj odpade ta očitak. Vsled razpusta komunistične internacionalne so angleški delavski stranki izbili iz rok edino orožje, s katerim se je branila fuzije ali združitve laborizma in komunizma, ker bi v tem slučaju vodstvo itak prešlo v komunistične roke. Isto velja za vse druge dežele, v katerih je stopila na mesto Tretje komunistične internacionalne kar Četrta internacionala Stalinovega boljševizma. Ta Stalinova internacionala se opira na zelo razpredeno mrežo nacionalno friziranih komunističnih strank.

S tem bi bilo dovolj povedano o razpustu Tretje komunistične internacionalne. Ta razpust prav v ničemer ne izpreminja dvojnega obraza boljševiške Rusije. Edini nauk, ki ga daje ta ukrep ostalim narodom, je nauk zvišane čuječnosti.

Po vesteh, ki so prispele iz Amerike preko Stockholma, se je ameriški zunanji minister Cordell Hull branil na konferenci tiska diskusije o vprašanju, da-li so Zedinjene države kakorkoli uplivala na razpust Tretje komunistične internacionalne. Dejstvo, da se je Hull branil podati kako izjavo, je najzgovornejši dokaz za tozadevno inicijativo Rooseveltove vlade.

V naslednjem hočemo podati glasove inozemstva k tej najnovejši komediji kremških oblastnikov in Rooseveltovih plutokratov. Iz vseh teh komentarjev izhaja silno nezaupanje napram Moskvi, ki se je nalašč ogrnila z nacionalnim plaščem, da bi na ta način lažje rovarila v posameznih državah, v kolikor nimajo boljševikom prijaznih režimov.

V rimskih političnih krogih zatrjujejo, da bi moral razpust Tretje internacionalne, ako bi se bil zares izvršil, povzročiti splošno krizo boljševiškega režima. Z odpravo Kominterne bi se zrušila celokupna sovjetska ustava, v čijem središču se nahaja znano načelo o »združitvi proletarcev vseh dežel« v okviru svetovne sovjetske republike. Ako se sovjetska ustava ne zruši obenem z vsemi političnimi, gospodarskimi in socialnimi posledicami, je s tem že doprinešen dokaz, da je bil takozvani »razpust« Tretje internacionalne samo sleparski maneuver, namenjen za eksport v inozemstvo.

Norveški list »Fritt Folk« je mnenja, da je razpust Tretje komunistične internacionalne sle-

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Das Ende eines Lancaster-Bombers

Die auf dem Britenbomber mitgeführte Luftmine explodierte durch den Beschuss des deutschen Nachtjägers und zerriß den viermotorigen Bomber. Seine Trümmer wurden im Umkreis mehrerer Kilometer verstreut

Jekleni pakt med Rimom in Berlinom

V nedeljo, dne 23. t. m. so potekla pravkar štiri leta, odkar sta Italija in Nemčija podpisali prijateljsko in vojaško pogodbo. Kakor znano, je bilo v marcu leta 1939. rešeno vprašanje češko-moravskega protektorata, šest dni pozneje pa vprašanje vrnitve Memel-a. Ozračje, ki je takrat nastalo, je nujno zahtevalo skupne akcije v slučaju kakšne mednarodne napetosti, zato sta Italija in Nemčija v smislu istočasno ogrožene fašistične in nacionalsocialistične revolucije še v maju kritičnega leta 1939 sklenili pakt, ki ju je združil v dobrem in slabem, vsekakor pa na življenje in smrt. Jekleni pakt, ki sta ga podpisali Nemčija in Italija pred štirimi leti, se je obnesel slajšno, saj so se medtem borili italijanski vojaki rame ob rame z nemškimi tovariši ne samo na zapadu, temveč tudi v boju proti krutemu sovražniku naše civilizacije na vzhodu.

Četrta obletnica podpisa jeklenega pakta je bila svečan povod za izmenjavo brzojavnih čestitk med Führer-jem, kraljem Viktor Emanuelom in Mussolini-jem. Brzojave v najprisrčnejših besedah in z najlepšimi željami sta izmenjala tudi nemški zunanji minister v. Ribbentrop in italijanski državni tajnik v zunanjem ministrstvu Bastianini. Posebno znameniti sta bili brzojavki, ki sta ju izmenjala Führer in Duce. Adolf Hitler je brzojavil svojemu velikemu prijatelju sledeče: »Duce! Povodom dneva, ko sta naši državi pred štirimi leti sklenili s prijateljsko in vojaško pogodbo nerazrušljivo bojno in usodno skupnost. Vam pošiljam hkrati v imenu nemškega naroda moje odkritosrčne in najtoplejšje pozdrave in želje. V čustvu prirsčne povezanosti se spominjam italijanske vojske v skupnem velikem boju za svobodo in bodočnost obeh narodov, izražajoč obenem mojo nezlomljivo gotovost, da bodo na koncu tega svetovnozgodovinskega trenja poplačane žrtve, ki jih morata prenašati oba naroda, v slavni zmagi za našo pravično stvar.« Mussolini pa je odgovoril: »Führer, danes, ob četrti obletnici podpisa zgodovinskega pakta, ko stoje naše armade in naši narodi v junaški borbi proti skupnim sovražnikom, Vam hočem znova potrditi neločljivo solidarnost orožja in čustev fašistične Italije za nacionalsocialistično Nemčijo in naše popolno zaupanje v zmago osi in sil Trojnega pakta.«

Diplomatski sodruknik agencije Stefani je poudaril važnost teh brzojavnih manifestacij ob četrti obletnici jeklenega pakta med Rimom in Berlinom. Te manifestacije so bile izraz globokega prijateljstva obeh narodov, ki sta združila vse svoje moči in tudi svojo usodo, ker se njune duhovne lastnosti izpopolnjujejo in kompletirajo. Italijani in Nemci, ki so vsled fašizma in nacionalsocializma doživeli svoj preporod, čutijo danes bolj kot kedaj poprej, da tvorijo v svoji povezanosti blok iz najčistejših in tudi najtrše kovine. Italijani in Nemci se dobro zavedajo, da njihova usodna skupnost ni bila izmišljena kje pri zeleni mizi. Globoka vez med obema narodoma je nujnost, ki sta jo oba naroda hotela in želela. Italija in Nemčija — tako je komentiral

parški maneuver brez vsakega načelnega pomena. Gre za najbolj rafinirano špekulacijo na ljudsko neumnost v zadnjih letih. Svet nikakor ne bo verjel, da je svetovna revolucija namerila orožje proti sebi, nikdo tudi ne bo verjel, da je postala internacionalna sedaj nacionalna ustanova.

Svedski komunist Sven Lindert je podal zastopniku lista »Göteborgs Posten« zelo zanimivo izjavo, iz katere je dovolj jasno razvidno, da gre doslej za nadaljevanje rovarstva Tretje internacionale pod drugo krinko. Lindert je namreč izjavil: »Tudi za naprej se bodo nudile večje možnosti za komunistično stranko in nje stremljenje, zavzet v švedski notranji politiki še boljše položaje. S tem pa nikakor ni rečeno, da bomo prenehali s svojim delom za komunistični internacionalizem.«

Tudi finski tisk je soglasno mnenja, da gre za novo sleparijo moskovskih oblastnikov. Sovjetska Unija — tako pišejo finski listi — ostane slej kot prej komunistična država. Uradno so sicer razpustili Kominternu, toda njeno delovno področje je ostalo nespremenjeno.

Novi udarci nemških podmornic in letalstva

Naše podmornice so potopile v težkih borbah zopet deset sovražnih ladij s skupno 55 000 brt. - Veliko število angleških bombnikov zbitih nad nemškim ozemljem

V obalnem področju Sicilije in Sardinije je nemško letalstvo skupno z italijanskimi lovci uničilo pretekli četrtek deset sovražnih letal. V noči na 20. maj so nemška letala napadla Oran. Bombe so v pristanišču povzročile velike požare.

V opoldanskih urah pretekle srede so vrgli ameriški bombniki iz velike višine bombe na severnememsko obalno področje. Prebivalstvo je beležilo izgube, nastala je pa tudi deloma znatna škoda na poslopih, zlasti na Flensburg-u. Pri tem so Nemci zbili 14 štirimotornih bombnikov na tla. — Letalstvo je v noči na 20. maj ponovno bombardiralo vojaške posamezne cilje v Londonu in ob britanski Kanalski obali. — V času od 11. do 20. maja so zbile lahke pomorske sile trinajst sovražnih letal.

Po poročilu z dne 21. t. m. so nemška bojna letala v noči na 21. maj bombardirala pristaniško področje luke Džidel in alžirski obali s bombami največjega kalibra. V prostoru Sredozemskega morja so nemški lovci skupno s flakarilerijo zbili osem sovražnih letal. Eno lastno letalo se ni vrnilo.

V prostoru Sredozemskega morja je uničilo nemško letalstvo dne 21. t. m. 18 sovražnih letal. Hitra nemška bojna letala so pod dobro lovsko zaščito bombardirala z dobrim uspehom vzletišča na otoku Malta. — Pri dnevnem napadu sovražnika v Nemški zaliv je imelo prebivalstvo izgube. V mestih Wilhelmshaven in Emden je nastala večja škoda. Pri tem je bilo zbitih 17 sovražnih štirimotornih letal. Nad zasedenim zapadnim ozemljem so Nemci zbili štiri sovražna letala.

V noči na 22. maj so hitra nemška letala bombardirala vojaške cilje v Londonu ter ob južni obali Anglije.

Po poročilu z dne 23. maja so nemški lovci in flakarileristi letalstva zbili nad Sredozemskim morjem 20 sovražnih letal.

Nemška bojna letala so v noči na 24. maj bombardirala ladijske cilje in vojaške naprave luke Džidel. — Nemške podmornice so v težkih bojih potopile iz dobro zavarovanih spremijav in

tudi na posameznem lovu 10 ladij s skupno 55.000 brt. Štiri nadaljne ladje so bile torpedirane. Poplajanja teh ladij se ni moglo več opazovati radi prehudega sovražnega ognja. Neka nemška podmornica je zbila nad biskajskim zalivom sovražni bombnik. — Sovražni bombniški odredi so vrgli v noči na 24. maj številne bombe na Dortmund. Nastale so izgube in znatna gmotna škoda. Po dotedanjih poročilih so Nemci zbili 33, večnoma štirimotornih bombnikov. — Hitra nemška letala so 23. maja napadla južnoangleški pristanišči Bournemouth in Hastings. V noči na 24. maj je nemško letalstvo ponovno napadlo ladjedelnice v Sunderland-u, in sicer z močnimi odredi. V mestu in pristanišču so nastali veliki požari.

Pred nizozemsko obalo so varovalne ladje nemške mornarice v toku brezuspešnega napada močnega odreda angleškega letalstva zbile sedem sovražnih letal. Štiri nadaljna letala so bila poškodovana. — Težka bombna letala so v noči na 25. maj bombardirala alžirski luki Bone in Džidel. Neka trgovačka ladja je bila tako teško poškodovana, da je računati z njenim uničenjem. Protiletalska artilerija je medtem sestrelila nad Sredozemskim morjem devet sovražnih letal. — Po zaključenih ugotovitvah je izgubilo angleško letalstvo pri napadu na zapadno-nemško ozemlje v noči na 24. maj 44 bombnikov.

V noči na 26. maj so napadla angleška letala zapadno-nemško ozemlje. Prebivalstvo je beležilo izgube in gmotno škodo na poslopih. Pri tem je bilo zbitih 24 sovražnih bombnikov. — V področju Sredozemskega morja in ob Atlantski obali je uničilo nemško letalstvo dne 25. maja 15 sovražnih letal. Na Bizerto so padale nemške bombe. — Hitra nemška letala so 25. maja bombardirala industrijske naprave in oskrbovalne obrate pristanišča Brighton s bombami težkega kalibra.

Z malimi presledki je sovražnik tudi v preteklem tednu več ali manj težko bombardiral južnoitalijanska in zlasti sicilska mesta. Zlasti Messina in otok Pantelleria sta bila izpostavljenahudim napadom. Samo po italijanskem poročilu z dne 26. maja so zbili nad Južno Italijo enega dne 44 sovražnih letal.

Dogodki na vzhodni fronti

V zadnjem času zgolj delovanje naskočnih odredov - Velike letalske izgube sovjetov

Preteklo sredo in četrtek je bilo na vzhodni fronti razmeroma mirno in niso zabeležili nikakih posebnih dogodkov. V petek je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so nemške čete na vzhodni fronti odbile več lokalnih sovjetskih napadov. Letalstvo je medtem bombardiralo in obstreljevalo sovjetske čete, transportne vlake in oskrbovalne obrate. Lahke nemške pomorske sile so potopile pred kavkaško obalo dvoje dovoznih

vozil sovjetov. Obenem so nad vzhodnim delom Vzhodnega morja zbili šest sovjetskih bombnikov.

Dne 22. maja je prispela vest, da so se razbili lokalni sovjetski napadi severno od Lisičanska in južno od Suhiniča deloma v borbi ob moža do moža ob velikih in krvavih izgubah za sovražnika. Letalstvo je podpiralo obrambne boje nemške suhozemne vojske v tekočih napadih streljavcev in bojnih letal. — V ozadju srednjega

obletnico komentator agencije Stefani — hočeta, da pokaže njuno zavezništvo skupno z žrtvami in uspehi vsemu svetu, kaj premore svobodno sodelovanje kulturnih narodov. V jeklenem paktu sta Nemčija in Italija združili vse svoje nacionalne vrednote. Ustvarili sta solidarnost, ki se dviga daleč nad črke zavezniške pogodbe, kajti nemško-italijansko sodelovanje sloni na medsebojnem spoštovanju, veri, predvsem pa na dobri volji. Nemčija in Italija sta se obvezali, da bosta ena druge vredni. Odločilnega pomena v zavezništvu med Italijo in Nemčijo pa je duh, ki ga preveva in ki je edinstven radi svoje daljnosežnosti, nič manj odločilno pa ni prijateljstvo, ki veže oba velika voditelja. Duce in Führer sta živo vtelesenje vseh lastnosti, tradicij, aspiracij in možnosti svojih narodov. S svojo genialno dalekovidnostjo sta pojmovala, kako se bo zgodovina razvijala na svoji nadaljni poti. Še preden sta se osebno spoznala, sta sklenila tisto usodno vez, ki je v marsičem tesnejša kot krvno pobratinstvo. To prijateljstvo, ki sloni na brezpopojni odkritosrčnosti, je tudi podlaga sodelovanja obeh narodov.

Nemški vojaki se počutijo v smislu tega pakta na svojih oporiščih po italijanskih pristaniških mestih in na otokih kakor doma. Italijanska go-

stoljubnost za Nemce je izven diskusije. Italijanski častniki, ki so se borili že na vzhodni fronti in ki so za svoje storitve prejeli primerna odlikovanja, so danes najboljši bojni tovariši Nemcev v svoji lastni domovini. Italijani so po opisih nemških vojakov iz PK-čet postal sedaj, ko je sovražnik prodril v Mare nostrum, bolj resni, toda njihova zagrizena bojevitost se je še bolj stopnjevala. Njihova bojna parola se glasi »Credere, obbedire, combattere« (Verovati, ubogati, boriti se). Ko je v nekem italijanskem mestu narod stoji in stisnjenih src poslušal vest o padcu Tunisa in Bizerte, je dejal neki italijanski podmorniški poveljnik: »Biti moramo potrpežljivi in trdi, prišli bodo tudi naši dnevi«. Mussolinijeve besede, da se bodo Italijani zopet povrnili v Afriko, so odslej merilo vsega nehanja in dejanja pri Italijanih. V tem smislu je jekleni pakt garancija bodoče zmage.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner (verreist), I. V. Verlagsleiter Fritz Braun; Hauptschriftleiter Friedrich Göbel, alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 5

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbetrages

Zum 20. Todestag Albert Leo Schlageters

Am 26. Mai 1923 wurde der Vorkämpfer für die deutsche Freiheit, Albert Leo Schlageter, auf der Golzheimer Heide bei Düsseldorf von den Franzosen erschossen. Als die Franzosen wider alles Recht das Ruhrgebiet besetzten, war Schlageter einer der ersten, die den Widerstand organisierten. Durch Verrat der eigenen Landsleute gelang es den Franzosen, seiner habhaft zu werden, ihn zu verhaften und zum Tode zu verurteilen. Im unbestimmten Zwielicht zwischen Nacht und Tag des 26. Mai 1923 zerriß eine Salve die Stille der Golzheimer Heide. Albert Leo Schlageter war für Deutschland gefallen. — Unser Bild zeigt die Erschießung Schlageters auf der Golzheimer Heide — Zeichnung von Schwormstedt — Scherl-Bilderdienst-Autoflex

Konferiranje v zavezniškem taboru

Zaključek bojev v Francoski Severni Afriki je Angleže in Amerikane postavil pred nove naloge. Odločiti se jim je, kaj se naj sedaj v nizu vojnih dogajanj zgodi, da bi se približali vojnim ciljem, ki so si jih zarisali. To so seveda važni, veliki in težavni problemi in se ni čuditi, da je Churchill smatral za potrebno, odpotovati z letalom v Washington po tozadevna navodila in nasvete. Zaveznika in tovariša Roosevelt in Churchill sta seveda takoj sedla h konferenčni mizi ter v glavnih potezah prerešetarila, česa bi se bilo treba lotiti. Svojemu kompanjonu in zavezniku Stalin-u, ki še nikdar ni zapustil ozemlja Sovjetije, sta pa po zraku poslala pismo, po katerem sta ga ali obvestila o svojih sklepih ali pa prosila za njegovo mnenje oziroma njegov pristanek. Do tu je smatrati pogovore kot nekak-

šno predkonferenco, medtem ko se bo vršila glavna konferenca, v kolikor še ni bila, ob navzočnosti vojaških izvedencev iz angleškega in ameriškega glavnega stana oboroženih sil, ki bodo s svojim mnenjem končno omogočili sestavitev sklepov. Urejevanje podrobnosti bodo verjetno prepustili vojaškim strokovnjakom, ako ne bo to sploh delo izvršilnih vojaških poveljstev samih.

Brez vsake preroške nadarjenosti in tudi brez diplomatsko-vojaške dalekovidnosti je lahko uganiti, o čem razpravljajo v Washingtonu. Gre jim pač za to, da bi si izbrali in določili odsek in točke na evropski fronti, ki bi bile najbolj ugodne za napad. Naključnostni uspehi v Afriki, ki so jih po dolgih bojih in velikih izgubah knjižili v svoje dobro, ker so nastopili z deset do dvajsetkratno premočjo, dajejo Angležem in Amerikancem nekakšne upe na nadaljno naklonjenost vojne sreče. Najbolj mikavno in vabljivo vpliva na nje evropsko otočje Sredozemskega morja, in sicer italijanska Sicilija in Sardinija, mogoče pa tudi po Italijanih zasedena francoska Korzika in italijanska celina sama, da ne govorimo še o balkanski obali, Bližnjem vzhodu in o morebitni podpori na vzhodu od strani Sovjetov. Riskirati v Tunisu zbrane močne sile Anglosasov, ki so trenutno brez prave zaposlitve, ter z njimi poskusiti nekje ali večje na jugu Evrope navaliti na obrambno fronto sil osi, tvori jedro vseh anglo-ameriških konferenc.

Če gledamo na vojaški položaj na Sredozemskem morju z anglo-ameriški očali, moramo reči, da je za morebiten poskus otvoritve take druge fronte proti silam osi z ozirom na zasedbo Francoske Severne Afrike res nekako najbolj pripravna južna evropska fronta. Naši nasprotniki, ki so vajeni porazov, so najbrž voljni in pripravljeni riskirati zopet nekoliko stotisoč mož z vojnim materijalom vred, računajoč z možno-

Spodnještajerc!

Ne pozablj polskati stare obleke, cunje in čevlje, ki ti doma ničesar ne koristijo! Omotaj vse skupaj v časopisni papir in odnesi k Ortsgruppi za zbirko tekstilij in čevljev! Vsako darilo je doprinos za ugoden izid vojne!

stjo zasedbe kake male otočne skale v Sredozemskem morju, kar bi jim dalo zopet mali propagandni uspeh, s katerim bi svojim narodom dvigali pogum in brisali oči.

Churchill in Roosevelt lahko s svojimi generalnimi štabi sklepata karkoli jima drago. Churchill lahko še enkrat govori v ameriškem kongresu. Vse to sil osi ne vznemirja. Generalni štabi sil osi imajo svoje sklepe že gotove, odkar traja vojna. Tudi Roosevelt-Churchill-ova sedanja in morebitna še bodoča pisma Stalin-u v Kremelj, sta Berlin in Rim že davno rešila in upoštevala. Mnenja sil osi o anglo-ameriških politikah vpada v Italijo ali na kako drugo evropsko točko so trdna in prepričevalna, ter glasijo, da je Anglo-Amerikancem uspelo izkrcati in utrditi se v Afriki brez bojev, ki jo ni nikdo branil ter nato tam v miru zbrati nadmočne sile. Tega na evropskem ozemlju ne bo. Tu bo najtežje izkrcati se in se utrditi, ker bo vsaka pest zemlje in vsak grm trdovratno branjen, če bo treba do zadnjega naboja in zadnjega moža po nemško-italijanskih silah in to je, kar bo anglo-ameriške upe vrglo v sredozemsko morsko valovje.

NOVE ODREDBE

* **Novo odredbe.** V 17. številki lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, ki je izšel dne 21. maja 1943, je razglašeno: 1. Šesti razglas o popisu in pregledu za oboroženo silo in državno delovno službo na Spodnjem Štajerskem. 2. Odredba o preureditvi gorilnih motorjev na pogon z gonilnim plinom, motornim metanom, klermetanom, plinom na visoki in nizki pritisk, mestnim plinom in koksivim plinom. 3. Določba o državnem združenju železa (Reichsvereinigung Eisen). 4. Določba o mobilizaciji kovin v rokodelstvo. 5. Razglas k odredbi o uvedbi zrakozaščitnega prava na Spodnjem Štajerskem. 6. Razglas o postavitvi pooblaščenca za merilstvo. 7. Določba o dopustih v zasebnem gospodarstvu v dopustnem letu 1943 na Spodnjem Štajerskem. 8. Razglas o obdavčenju malih gojilcev tobaka na Spodnjem Štajerskem. 9. Okrožnica o nadaljevalnih izobraževalnih tečajih učiteljev ljudskih, pomožnih in glavnih šol.

SPODNJEŠTAJERC!

Važnost znanja nemščine potrjujejo nedavno zaključeni jezikovni tečaji nemščine, ki jih je obiskovalo 107.000 Spodnještajercov. Na tem si vzemite vzgled in učite se nemščine!

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Der neue kroatische Gesandte in Berlin
Der neue kroatische Gesandte in Berlin, Exzellenz Ratković, traf in Begleitung seiner Gattin in Berlin ein und wurde bei seiner Ankunft von dem stellvertretenden Chef des Protokolls, Legationsrat Ruhe, begrüßt.

odseka vzhodne fronte so uničili 15 sovjetskih tolp. Pri tem so Nemci zajeli mnogo orožja in municije ter hrane. Na ostalih delih vzhodne fronte so delovali le naskočni odredi. — V področju Ribiškega polotoka je bila potopljena neka sovražna trgovska ladja s 4000 bti.

Dne 23. maja ni bilo na vzhodni fronti nikakih bistvenih bojev ali operacij. Nemško letalstvo je uničilo več sovjetskih dovoznih ladij pred kavkaško obalo in je uspešno bombardiralo sovjetske železniške transporte in kolodvore.

Po poročilu z dne 24. maja so se odigravali na vzhodni fronti samo boji lokalnega pomena.

Tudi 25. maja so javili le z nekaterih odsekov vzhodne fronte uspešne nemške naskočne operacije. Nemško letalstvo je medtem težko bombardiralo dovozne kolodvore sovjetov, ob srednji Volgi pa neko veliko sovjetsko letalsko tovarno. Pri poskusu napada na neko nemško vzletišče na vzhodni fronti, so Nemci zbili deset od enajst napadalcev, še preden so ti dosegli svoj cilj. — Rumunski lovski odredi so v zadnjem času v par dneh zbili 31 sovjetskih letal, obenem pa so pokodovali pet nadaljnjih letal na tleh.

26. maja je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so javili z vzhodne fronte zgolj uspešne sunke lastnih naskočnih odredov. Posamezni lokalni napadi sovjetov so se izjalovili. Nemško letalstvo pa je nadaljevalo bombardiranje sovjetskih transportnih zvez, vzletišč in industrijskih ciljev.

Nikolaus Kopernikus

K 400 letnici smrti velikega nemškega stvarnika podobe o svetovni

Tisti čas — to je bilo pred 450 leti —, ko je 18letni Nikolaus Kopernikus (ali kakor se je sam polatnil »Copernicus«) prišel na visoko šolo v Krakau, kjer je bil pred leti živel tudi njegov oče kot trgovec, se je zopet uresničilo staro, sicer kot praznoverje zasmehovano spoznanje, da se pred velikimi dogodki ali pa pred usodnimi odločitvami velikih mož pojavljajo ne samo na zemlji, temveč tudi na nebu razna čudna znamenja. Na zemlji so takrat odkrili Ameriko, grozil je nov vpad Turkov pod sultanom Bajazidom itd. Toda še čudovitejša so bila znamenja na nebu. Svet je še stal pod uplivom strahu, ki ga je bila malo prej (v januarju 1491) povzročila zvezda repatica in kmalu nato sledenci sončni mrk 26. decembra 1491 pa so se nad mestom Krakau opoldan pojavila tri sonca. Tej prikazni je sledila v začetku 1492 zvezda repatica in kmalu nato je umrl poljski kralj. Prihodnje leto so tudi krakovski astronomi ali zvezdoslovci zopet opazovali sončni mrk, ki se je ponovil še naslednje leto, v katerem je tudi luna dvakrat mrknila. Višek teh pojavov pa je bil popolni lunin mrk na Veliki petek leta 1494. Zaključek teh izrednih pojavov pa je bil 9. julija 1494, ko se je opoldan okrog sonca pojavil velik obroč (Sonnenring). Treba je še pripomniti, da je krakovska univerza še tedaj slovela kot specijalka za matematiko in za zvezdoslovje.

Zakaj omenjamo vse to? 50 let po teh dogodkih je ves učeni svet pretresla tudi še dolgo po tem neverjetna novost: Kopernikus je na svoji smrtni postelji, 24. maja 1543, sprejel prvo izdajo svojega očividno in predvsem pod uplivom teh znamenj navdahnjenega, nesmrtnega dela, posvečenega papežu Pavlu III. z nadpisom: »De revolutionibus orbium coelestium, libros sex« (O obratih nebesnih teles, knjiga 6).

»a novost je — umevno — pretresla ves svet! Saj je to Kopernikovo delo — sad neumornega truda celih desetletij — zrušilo tisočletja staro stavbo naukov o svetovju od pradavnine do starih vekov preko največjega grškega modrijana Aristotela in le temu sledečega Ptolemejevega sistema, po katerem je bila zemlja obsojena, da stoji kot središče vesolja nepremično, dočim se sonce s svojim dnevnim obodom klanja zemlji, ki jo preko noči razsvetljuje luna skupno z zvezdami. Kopernik pa je v nasprotju s tem naukom trdil in učil, da se zemlja kot hčerka sonca in sestra planetov pregiblje, da se dnevno vrtil okrog svoje osi, da se skozi celo leto trajno nahaja na potovanju okrog sonca in da z njim vred tudi potuje v vseirju (cilj ozvezdije Herkula).

»a zamisel je bila tudi za Kopernika samega tako pregloboka, da je čakal nad 30 let na izdajo svojega nauka za širji svet. Svojega edinstvenega dela pa Kopernikus sam najbrže ne bi bil doživel v natisu, da ga njegovi ožji prijatelji — med njimi zlasti profesor matematike, Reticus — niso pregovorili za tiskano izdajo v Nürnberg-u. In še tedaj se je zgodilo, da so mu (najbrže nasprotniki) podtaknili tuj predgovor, ki proglašja Kopernikovo delo kot hipotezo (podmeno).

Kljub temu pa so že prve vesti o izdaji Kopernikovega veledelela zadele v živo in so imele skozi stoletja vse do danes nepregledne posledice. Komaj dobrih sto let je zdaj, odkar je smel ta nauk tudi v šolo in se je sploh smelo o njem javno govoriti. Radi tega nauka so gorele grmade (Giordano Bruno) in so umirali mučeniki (Galileo Galilei) in še mnogi drugi.

Ali pa morda za človeka ni vseeno, ako zemlja še nadalje stoji nepremično na svojem mestu in še nadalje vživa sloves »žarišča svetovja« s človekom kot »krono stvarstva«? In li ni vse-

eno, da jo sonce tudi še nadalje obkrožuje od jutra do večera?

Nel In nel V tem nauku, ki je bil sicer že tisočletje pred Kopernikom spočet kot misel posameznih učenjakov (n. pr. Aristotela s Sama) je zapopadena tako globoka zamisel, da v svoji, tudi

Weltbild-Reichenhretand

matematično realno obdelani celoti obsega in presega vsa verstva in znanje modrosti. Sele v tem Kopernikovem nauku se nahaja oni skozni vso človeško zgodovino tolikanj iskani pravir, iz katerega naj človeštvo zajema ne le puhlo, učeno znanje o svetovju, marveč predvsem občutek za svetovni red. Vse zlo na svetu namreč izvira iz pomanjkanja tega občutka, ki naj bo edino pravilno merilo za vrednotenje vseh, človeškemu življenju služljivih stvari.

Nikolaus Kopernikus je bil rojen 19. februarja 1473 v Thorn-u (Ostpreußen). Njegov oče je bil nemški trgovec v mestu Krakau, od koder se je pozneje preselil v Thorn. Rodbina po očetu in po materi izhaja iz pruske pokrajine Schlesien. Ko mu je kot 10letnemu dečku umrl oče, je njegovo vzgojo in skrbstvo prevzel stric (materin brat) ermländski škof Lukas Watzenrode. Kopernikus je bil že kot deček tako nadarjen, da ga je njegov stric določil za posebne namene. Po končani osnovni izobrazbi ga je poslal na univerzo v Krakau, kjer se je vpisal kot »Nicolaus Nicolai de Thorum« in kjer se je poleg drugih predmetov zlasti zanimal za matematiko in astronomijo. Svoje študije tudi še v drugih strokah (pravo, medicina, gospodarstvo itd.) je Kopernikus deloma že kot mlad kanonik nadaljeval v Italiji (Bolonja, Padova, Ferrara, Rim). Po končani študiji se je povrnil v Frauenburg, kjer je v visokem duhovniškem dostojanstvu vodil tudi gospodarstvo škofije oziroma kapitlja. A glavno njegovo delo je bilo raziskovanje vprašanja razmerja med zemljo in nebom. Sele po izdaji svojega prvega dela »Commentariolus« se je lotil največjega, za svetovno zgodovino tako epohalnega dela, katerega 400 letnico obhaja sedaj ves svet. Ne samo Nemci, tudi vsi ostali kulturni narodi sveta se spominjajo velikega Kopernikovega genija, ki je s svojim naukom ustvaril novo podobo svetovja.

ški narod proti Napoleon-u. Vse, kar je spisal in govoril, je bilo usmerjeno v glavnem v domoljubnost ter se je nanašalo na mednarodne in vojno-politične dogodke. Vsa prizadevanja tega velikega domoljuba so bila usmerjena v en sam velik cilj, da bi nemško ljudstvo mislilo na sebe, ljubilo svojo domovino ter se bojevalo za svobodo, napredek in svoj veliki razvoj. Smrt ga je zadela v Bonn-u leta 1860.

Staro mnenje, da ljudje, ki niso dosledni, popolni in celotni, ne morejo doseči velikih storitev, je zagrabilo tudi Arndt-a. Saj vemo, kakor smo to znali že naši predniki, da je za vsako zadevo ali stvar, ki je kake večje važnosti, potrebnih tudi več dela in truda. Kar velja v malem in posamezniku, to drži tudi v velikem za narode. Nemški narod je že takrat stremel za nacionalno svobodo in za izboljšanje življenjskih razmer, ki ga je Arndt označil z nebeskim kraljestvom. Le veliki možje, ki si hkrati ustvarijo tudi velike sotrudnike in pomočnike, torej ljudje popolnih storitev, zamorejo v boju za svobodo naroda in boljše bodočnost doprinesti uspehe.

Ne spuščajmo se v zgodovino takih mož, ki so se bojevali za svobodo Nemcev. Mnogo jih je bilo in veliko so storili. Največji in najmočnejši vemož na tem področju, ki brezdvomno zasluži vse druge, je pa Adolf Hitler. Storitve, ki jih je dosegel svojemu narodu, so tako ogromne, da jih bo šele zgodovina svoječasno pravilno ocenila. Kljub temu še njegovo delo ni končano. Sedanja vojna predstavlja niz bojev in dela za svobodo in boljše življenjske razmere nemškega naroda. Ker ni v tem boju ničesar, kar bi bilo po Arndt-ovem mnenju polovičarskega ali nepopolnega, uspeh ne bo izostal. Temeljnost in totalnost, ki jo poznamo pri našem Führerju, s katero računa tudi sovražni tabor, jamčita, da bo svoboda nemškega naroda z zaključkom zmogovite vojne pridobljena na celi črti, s svobodo v širjem smislu besede, bo pa rešeno hkrati tudi vprašanje življenjske bodočnosti nemškega naroda.

RAZNE VESTI

□ »Ce v dveh letih ne premagamo Japoncev, bodo ustvarili svoj velikoazijski prostor.« Tako je izjavil avstralski vojni minister, ko je pregledoval večbališče svojih čet. Pozabil je pa svojim vojakom povedati, kako bodo zavezniki pod vodstvom znanega bezi-generala Mac Arthurja v dveh letih porazili Japonce, ker ni trenutno še niti najmanjših izgledov za to. Kako bi se naj to zgodilo. Mac Arthur tudi sam ne ve.

* Admiral Jamamoto pade v letalski bitki. V petek, 21. maja, je izdal cesarski glavni stan v Tokiju vest, da je vrhovni poveljnik celokupne japonske mornarice admiral Isoroku Jamamoto pri vodstvu vojaških operacij aprila t. l. padel v letalski bitki. Japonski cesar Hirohito je odredil za padlega admirala državni pogreb. Obenem je bil admiral Jamamoto po smrti imenovan velikim admiralom. Odlikovan je bil nadalje z najvišjimi odlikovanji. Njegovo mesto je zavzel admiral Koga, ki je že prevzel svoje funkcije. Z admiralom Jamantom je izgubila Japonska enega izmed svojih največjih in najsposobnejših mornariških poveljnikov. Jamamoto je namreč uničil ameriško pacifiško brodogradnjo v Pearl Harbour-u, njegovo brodogradnjo je uničilo angleški vojni ladji »Repulse« in »Prince of Wales«, mimo tega pa je izvojevalo celo vrsto slajnih zmag nad sovražnim brodogradnjem v Pacifiku. »Molčiči« admiral je sam izdelal načrte za te operacije, ki so ovesčale zastave japonske vojne mornarice z nesmrtno slavo. V znak visokega spoštovanja je tudi katarska nacionalna vlada v Nankingu podelila padlemu admiralu Jamamoti red Tung Kuang.

o. Predsodek ribičev. Če ribiča na glas vprašate, ali ribe prijemajo, ti bo takoj dejal prst na usta, da se ribe ne bi preplašile. Tolikšna obzirnost pa v resnici ni potrebna, ker govorjenje rib prav nič ne moti. Ribe namreč niso samo neme, marveč tudi skoraj popolnoma gluhe ali vsaj močno naglušne, če se hočemo po človeško izraziti. Dojemajo namreč samo zvočne valove, ki se prenašajo neposredno po vodi. Le prav močni zračni treslaji se prenašajo na vodo s tolikšno jakostjo, da jih lahko slišijo ribe. Ribič se lahko kolikor hoče glasno razgovarja med lovom, pa ne bo preplašil rib. Nasprotno pa se bodo ribe takoj razbežale, če se le nekoliko stresejo tla od tršega koraka, ker se ti treslaji z veliko jakostjo razširjajo tudi po vodi.

IZREK TEDNA

Od izida vojne zavisita svoboda in življenjska bodočnost Nemčije

Nemški pesnik Ernst Moritz Arndt je zapisal: »Die Freiheit und das Himmelreich gewinnen keine Halben«. Po naše se to pravi, da si polovičarji ne pridobijo svobode in nebeskega kraljestva. Predno se poglobimo v te misli, je dobro, če tudi o njem nekoliko spregovorimo.

V Arndt-u je tičalo več domoljubnega kakor pesniškega ali umetniškega duha. Rojen leta 1769. v Groß-Schoritz-u kot sin švedskega državljanca, je študiral v Greifswald-u in v Jeni. Pozneje se je posvetil učiteljevanju, ki ga je popeljal na potovanja šrom evropske celine. Spisal je več knjig ter dosegel položaj izrednega profesorja na univerzi. Njegovo najbolj važno delo je bila knjiga o zgodovini tlake, ki je pripravila švedskega kralja do sklepa, da je v pokrajini Vorpommern tlako tudi odpravil. Drugo pomembno delo je bila knjiga »Germanien und Europa«, v kateri je napovedal bližajoče se dogodke ter pozival nem-

Sovjetija potrebuje nujno živeža

Na konferenci v Hotspringsu so se pojavili tudi boljševiki - Churchill se zavzema za sestanek z Rooseveltom in Stalinom - Roosevelt bo uradno obiskal Kanado

Kakor omenjamo že na drugem mestu, zaseda v Hotspringsu (USA) takozvana medzavezniška prehranjevalna konferenca. Ta konferenca naj bi se po prvotni zamisli bavila izključno s po-vojnimi problemi. V ostalem je bil njen namen, pripraviti evropske emigrantske vlade do tega, da bi po vojni priznale ameriško prehranjevalno diktaturo. Z drugimi besedami: konferenca je bil velikopotezni poskus poslovnega značaja. Tudi Angleži so hoteli zatrjevati, da se konferenca v Hotspringsu nikakor ne bo bavila s aktualnimi ali sicer perečimi prehranjevalnimi vprašanji. Lahko si je misliti, kako zadovoljni so bili Amerikanci in Angleži, da se je po daljši tih napre-

stosti, ki je vladala med anglosaksonskima silama in Sovjetijo, pojavila v Hotspringsu tudi so-vjetska delegacija. Boljševiki so se doslej skrbno izogibali vsake udeležbe konferenci, ki so jih vo-dili ali Angleži ali Amerikanci. To tembolj, ker se niso hoteli obvezati na nikake sklepe glede povojne ureditve sveta. Boljševiki imajo pa glede svojih svetovno-revolucionarnih teženj svoje lastne namene, ki so morali nujno zadevati v namene liberalistično-kapitalističnih držav. Spričo takega stanja je izzvala sovjetska dele-gacija v Hotspringsu nemalo začudenje.

V toku konference pa so se izkazali pravi na-meni kremjskih oblastnikov. Vodja sovjetske de-

legacije, Krutikov, je namreč stavil predlog, naj konferenca ne obravnava vprašanja poznejše bodočnosti, temveč naj takoj prične diskusijo o živilskih pošiljkah za Sovjetsko Unijo. Krutikov je utemeljil svojo zahtevo s trditvijo, da so najboljše oskrbovalna področja Sovjetske Unije v nemških rokah, dočim zahteva obnova kmetijstva v pokrajinah, ki jih je zopet osvojila Rdeča vojska, mnogo časa. Za prehodno dobo bi morali priskočiti na pomoč »zavezniki«, ki bi imeli razen tega še preskrbeti primerno velike kredite za izvedbo zimskega programa. Boljševiki ne zahtevajo torej samo pošiljk živeža, tem-več teh pošiljk niti ne mislijo sami plačati.

Konferenca v Hotspringsu ne bo rešila vprašanj, ki naj bi jih rešila v smislu njenih sklica-teljev, kakor tudi nista mogla rešiti Roosevelt in Churchill tistih vprašanj, ki sta jih obravna-vala v Casablanci in v Adani. Baje je Churchill prepričan, da je nujno potreben nov sestanek, in sicer skupno s Stalinom v ameriških krogih so mnenja, da se bo taka konferenca sestala v Wa-shingtonu, medtem pa je Churchill izjavil čla-nom kongresa in ameriškim prijateljem, da gre na vsako poljubno mesto zemeljske oble, samo da bi omogočil sestanek z Rooseveltom in Sta-linom. V Londonu se bo Churchill po svojem povratku posvetil rekonstrukciji svoje vlade. Po dosedanjih kombinacijah bo baje postal notranji minister Morrison finančni minister, dočim bi dosedanji finančni minister Kingsley Wood odšel v zgornjo zbornico. Obenem bo baje padla od-ločitev glede imenovanja novega podkralja za Indijo.

Roosevelt se bo baje po konferenci v Washing-tonu podal v Kanado. Kanadski ministrski pred-sednik Mackenzie King, ki se je pravkar vrnil v Ottawa, je že naznanil uradni obisk prezidenta Roosevelta.

Notranji razpad Čangkajškove Kitajske

Inflacija in lakota — Zaskrbljena Amerika

Iz Lizbone poročajo: Severoameriški listi in po-litični časopisi prinašajo obsežna poročila iz Čung-kinga. V teh poročilih označujejo Čangkajkov položaj kot brezupen. Posebni poročevalci lista »Saturday Evening Post«, Edgar Snow, je kot do-ber poznavalec Kitajske mnenja, da je notranji razpad Kitajske istega pomena kot vojaško na-predovanje Japoncev. Inflacija takozvanega kitaj-skega dolarja je dosegla izmere, ki se jih ne more nihče predstavljati. Medtem ko prejema Čang-kajškov uradnik povprečno 600 kitajskih dolarjev na mesec, stane zajutrek v edinem priporočljivem hotelu v Čungkingu 30 dolarjev, kilogram moka 40 dolarjev škatlja vžgalic pa celo dolar. Prebivalci Čungkinga so popolnoma otopeni za vojno dogajanje in se zanimajo samo še za svoj bedni obstanek. Druga velika nevarnost za Kitajsko je po mnenju imenovanega časnika rastoči upliv komunizma. Več Čangkajškovih armad ne more nikamor, ker jih vežejo komunistične tolpe. Celó v samem mestu Čungking je opažati padanje upliva nacionalne stranke Kuomintang, medtem ko na drugi strani narašča komunistični upliv. Ti notranji pojavi razkroja so po mnenju pozna-valca Kitajske mnogo bolj resni kot japonska ofenziva.

Slično sliko je podal tudi dopisnik lista »New York Times«, ki je na široko opisal strahovito lakoto v pokrajini Honan. Na neki voznji skozi ta področja je našel ob cestah prebivalce celih mest in vasi samo še kot mrljice. Na potu v druge vasi in mesta jih je popadla slabost in tako so pomrli kar v cestnih jarkih.

□ Kongres azijske mladine. V Tokiju se je zbrala dijaška mladina iz Kitajske, Mandžurije, Francoske Indokine, Burme, Indije in Filipinov. Na skupnem kongresu je mladina Velike Azije izrazila svoj neomajeni sklep glede sodelovanja pri izvedbi velikoazijskega vojnega pohoda do dokončne zmage.

□ Angleški upliv v Iranu vedno manjši. Kakor poroča agencija Stefani, se vršijo začasno med iransko vlado in med ameriškim vojnim oblastni pogajanja. v smislu katerih naj bi ameriške čete nadomestile nekaj odredov 10 angleške armade. V iranskih krogih so mnenja, da je to nadaljni dokaz za izločitev angleškega upliva.

Der Kampf ums Mittelmeer geht weiter

Von Kriegsberichterstatter Günther Haupt

bei der Kriegsmarine, im Mai 1943

P. K. Als die Lautsprecher davon Kunde gaben, daß nun auch die Verteidiger von Tunis und Bi-verta der gewaltigen feindlichen Übermacht erlegen seien, beherrschte uns der Gedanke an alle die nun seit 2½ Jahren auf dem Mittelmeer um die Sicherung der nordafrikanischen Front kämpften und die die schmerzliche Nachricht doppelt schwer empfinden mußten. Mußten nicht gerade auch sie in dieser Stunde das würgende Gefühl beschleichen, es sei ihr Kampf umsonst gewesen? Umsonst die ungezählten Tage entbehrungsreicher Seefahrt bei Wind und Wetter oder unter der Glut der südlichen Sonne, jede Minute eine Anspannung aller Nerven, ein Zwang zur höchsten Aufmerksamkeit vor dem aus unsicheren Tiefen oder aus dem Himmel heraus unversehens angreifenden Feind, umsonst viele endlos lange Nächte, in denen die Leuchtschirme des Gegners über den Schiffen herniedersanken, während er selbst im Dunkel verborgen blieb, — umsonst die Freude über jeden Abwehrerfolg, über jedes verichtete feindliche U-Boot, über jeden Flugzeug-schuss, über jeden Transporter, den man heil zu seinen Bestimmungsort brachte?

Erst später wird man erkennen...

Seit dem ersten Tage, an dem der Krieg auch hier auf dem Mittelmeer entbrannte, war der Kampf schwer, so schwer, wie man es kaum je-mand begreiflich machen kann, der nicht an ihm teilgenommen hat.

Als England die Herrschaft über das Mittelmeer schon in den ersten Wochen des Kampfes verlor, verdoppelte es seine Anstrengungen, die Verbindungen Italiens mit dem afrikanischen Besitz zu stören, die es selbst dank seiner Kolonien und Hilfsvölker im Osten über weniger Umwege angreifen konnte. Es kam der Tag, an dem das deutsche Afrikakorps neben die italienischen Afrikakämpfer trat, und damit die Zeit erhöhte Belastung für alle die, die den Nachschub über See sicherzustellen hatten. Später wird auch von dem Einsatz an Schiffen und sonstigen Seekriegsmitteln gesprochen werden können, die nötig waren, um diesen Nachschub durchzuführen. Auch von der Höhe der materiellen Opfer, die der Kampf um die Transporte selbst oft monatelang in dieser Stunde muß aber erneut der Leistung aller der Männer gedacht werden, die auf Kriegs- und Handelsschiffen an den Geschützen, vor Maschinen und Heizkesseln standen, denen es zu danken ist, daß unsere Afrikatruppen so lange aushalten und dabei immer wieder glänzende Erfolge erringen konnten.

Heroischer Einsatz um jede Tonne Nachschub

Ich habe sie erlebt, die deutschen und italienischen Kameraden, wie sie auf ihren Kreuzern, Zerstörern und Torpedoboten, auf Korvetten und U-Boot-Jägern, auf Schnell- und Räumbooten, auf den Transportern selbst oft monatelang in ununterbrochenem Einsatz standen, habe sie erlebt in Stunden der Gefahr und des Erfolges, habe sie erlebt als Seemänner, Soldaten und Kameraden. Immer wieder war es ein erschütterndes Erlebnis, so viel Tüchtigkeit, so viel Kühnheit, und so viel menschliche und charakterliche

Haltung, vor allem auch so viel unbekanntes Heldentum am Werke und eine schwere Aufgabe mit solcher Selbstverständlichkeit erfüllen zu sehen. Wen soll man mehr hervorheben, welche Leistung wäre größer als die andere zu nennen? Die Kapitäne und Besatzungen der Handelsschiffe, die mit gefährlichster Fracht im Laderaum, sich immer sagen mußten, daß sich jeder Angriff von See zuerst immer gegen sie richtet, und daß sich ihnen die wenigste Aussicht auf Rettung bot, wenn ein feindliches Geschöß ihr Schiff traf, die auch nach 2½ Jahr Mittelmeerkrieg mehr oder minder fast alle schon einmal, wenn nicht mehrfach, in der See geschwommen hatten und doch auf ihren Platz blieben.

Waffenbrüderschaft im besten Sinn

Die Bordflak auf diesen Transportern, die meist unter dem Befehl eines Maaten oder Gefreiten, sich immer wieder Angriffe zäh und unerschrocken abwehrten und dabei zu erstaunlich hohen Abschuszziffern kamen, so daß einer dieser Maate, der erste der Kriegsmarine überhaupt, das Ritterkreuz errang? Die tapferen Besatzungen der italienischen Zerstörer und Torpedoboote, von denen die meisten heute an die 250 Feindfahrten im Kriegstagebuch stehen haben, viele von ihnen dazwischen, die 6, 7, ja 8 feindliche U-Boote vernichteten? Die deutschen Schnell- und Minenräumboote die sich besonders an der afrikanischen Küste immer wieder so glänzend bewährten? Sie alle, gleich welcher Einheit und welcher Waffe sie angehörten, haben mehr als ihre Pflicht getan, und es war gerade ihre beispielhafte und selbstlose Zusammenarbeit, die zu den stärksten Erlebnissen des Mittelmeerkrieges gehörten.

Schwerster Kräfteverlust für den Feind

Man muß sich klar machen, welche ungeheuren Mittel der Gegner angewandt hat, um westens an der Nordafrikaküste, weit vor den Toren Europas, zu einem Erfolg zu kommen. Man muß sich klarmachen, daß es dem Engländer allein nie gelungen wäre, uns zurückzudrücken, obwohl dies seine einzige Landfront gegen uns war, und daß auch die Nordamerikaner nach ihrem feigen Überfall aus dem wehrlosen französischen Besitz nichts erreicht hätten, wenn sie nicht in den letzten Wochen große Teile ihres im Augenblick zur Verfügung stehenden Kriegspotentials hierfür eingesetzt hätten. Wieviel feindliche Kräfte sind hier gebunden und abgenutzt worden, Kräfte die an anderen Stellen fehlten. Und wie lange haben diese Kräfte gebraucht, um mit dieser kleinen Teilfront der Achsenmächte fertig zu werden, so lange, daß der Auf- und Ausbau des heute in Waffen starrenden gesamten Europas, insbesondere auch seines West- und Südwalles, inzwischen ungestört vollzogen werden konnte.

Wir wissen um den Verlust, den wir erlitten haben, die Opfer die wir in Nordafrika bringen mußten. Der Schmerz um das Verlorene kann uns aber nur härter und entschlossener machen. 1941 ist das Mittelmeer der Schleifstein der Abnutzung für die feindlichen Kräfte und wird es bleiben. In diesem Sinne ist das Heldentum im Mittelmeerraum zu Wasser und zu Lande nicht vorgebildet gewesen. Der Kampf ums Mittelmeer geht weiter.

Židovski bič lakote nad Evropo

Smisel medzavezniske prehranjevalne konference v Hotspringsu (USA)
— Kaj bo Evropi dovoljeno pridelovati v slučaju zavezniske „zmage“

V severoameriškem luksuznem kopališču Hotsprings zaseda trenutno takozvana medzavezniska »prehranjevalna konferenca«. Zamislil jo je sam prezident Roosevelt, ki je dal konferenci tudi geslo za njeno delo. V svoji uvodni besedi govori Roosevelt namreč o »najfundamentalnejši pravici narodov do svojega zdravja«. Za temi in drugimi frazami pa se skriva samo namera ameriškega imperijalizma, ki si hoče v slučaju »zavezniske zmage« zagarantirati gospodarsko gospodstvo po vsem svetu. Pravo ozadje te konference je razkril angleški »Daily Express«, češ, da obstoja namera, da bodo po vojni smeje Nemčija, Italija, Francija, Španija in Belgija pridelovati samo sadje in sočivje ter proizvajati mleko, dočim bi bile omenjene države glede konzuma žita, sladkorja in krompirja odvisne od Zedinjenih držav, Britanskega imperija in od Sovjetske Unije. Ta načrt je baje tudi na dnevnem redu takozvane živilske konference. Značilno je, da se vrši konference v Hotspringsu takorekoč za hermetično zaprtimi durmi. Kljub hudim ugovorom časopisja časnikarjem niso dovolili prisostvovati razpravam te konference. Voditelji konference pač nočejo, da bi posameznosti zaključkov predčasno dospole v svetovno javnost.

V ozadju te konference se nahaja svetovno židovstvo, ki si hoče že sedaj zavarovati gospodarsko diktaturo nad celim svetom. Židovski kralji pšenice v Washingtonu in New Yorku hočejo v bodoče dodeljevati Evropi živila. Na ta način bi

hoteli blokado, ki so jo nad Nemčijo proglasili že leta 1918, raztegniti in ovekovečiti nad vsem evropskim kontinentom. Če bi šlo po njihovih željah, bi ti židje sami določili, kaj bi posamezni narodi naročili pri Zedinjenih državah in pri njihovih zaveznikih. Ti mednarodni barantači z žitom pripravljajo v Hotspringsu nekaj udarec proti novi Evropi, ker jim ne gre iz uma, da sta se Nemčija in Italija osvobodili iz spon svetovnega gospodarstva in da ustvarjata ob enem s političnim preoblikovanjem kontinenta tudi lastno prehranjevalno bazo.

Rooseveltove fraze so nam tako znane, da se bomo znali čuvati. Skrbno bomo zasledovali potek živilske konference v Hotspringsu po nauku, da se moramo še bolj pridrževati desedanjih poti. Naše delo in našo zemljo bomo branili pred hujenami mednarodnega židovstva. Zmaga našega orožja bo skrbelo za to, da Evropa ne bo več izkoriščevalno polje za ameriške gospodarske gangsterje.

Albert Leo Schlageter

K dvajseti obletnici smrti nemškega junaka

Pred dvajset leti — v ranih jutranjih urah 26. maja 1923 — je bil na takozvani Golzheimer Heide pri Düsseldorf-u ustreljen Albert Schlageter po sodbi francoskega vojnega sodišča. To je bilo v času najhujšega nemškega ponižanja, ko so Francozi na Poincaréjevo povelje vkorakali v Ruhrgebiet, kjer so izvajali nepopisen teror. Kakor mnogi drugi Nemci, ki niso bili ravnodušni napram usodi svojega naroda, se je dvignil tudi Albert Leo Schlageter ter se pridružil tistim, ki so organizirali pasivni in aktivni odpor proti francoski okupacijski oblasti. Po dolgih mukah v ječi je bil Albert Leo Schlageter pred francoskim vojnem sodiščem obsojen radi vohunstva in sabotaže na smrt. Iz vsega sveta so deževali protesti proti izvršitvi te nezasižane smrtne obsodbe. Rimski papež, nadškof v Kölnu, švedska kraljica, Mednarodni Rdeči Kriz in mnoge druge osebnosti in korporacije so prosile pri francoski vladi za njegovo pomilostitev, toda vse to ni nič pomagalo. Poincaré je ostal neizpros in tako je bila sodba izvršena. Albert Leo Schlageter je umrl kot junak. Medtem so morali še mnogi patrijotski Nemci v prerani grob, dokler Nemčija ni bila edina, močna in svobodna, da je lahko pričela odločilno

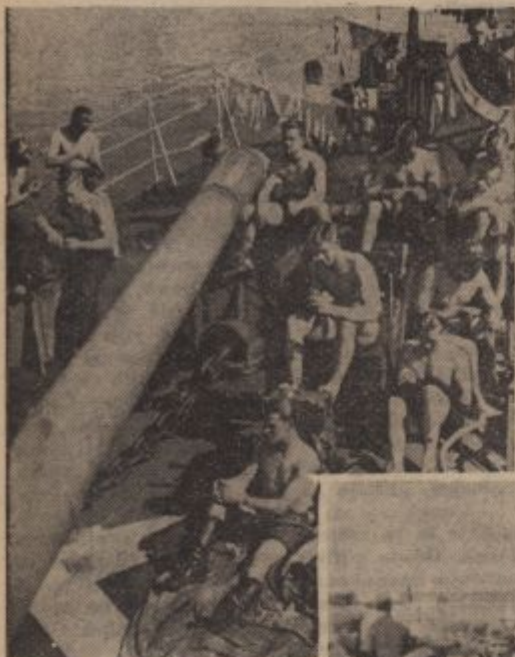
vojaško horbo za svoje pravice do obstanka. Smrt Leo Albert Schlagetra je takorekoč odlomila prvi kamen iz verzajske ječe, ki so jo namenili nemškemu narodu. Toda ni še minulo dvajset let in že je dobil svet povsem drugi obraz. Spomin na osebnost Albert Leo Schlagetra stoji v naši zavesti v pričetkih nemške revolucije, ki je sedaj dosegla svoj višek. Ta revolucija naj prisodi nemškemu narodu pripadajoči mu prostor in primerni delež človeških in zemelskih dobrin tega sveta.

DROBIZ

□ **Amerika kontrolira kanadski izvoz.** Kakor poroča švedski list »Svenska Dagbladet« iz Washingtona, sta sklenili USA in Kanada pogodbo, po kateri bosta obe podpisnici pogodbe izvrševali svoj izvoz v Srednjo in Južno Ameriko po skupnem načrtu.

□ **Požidovljenje Sirije napreduje.** V Alepu (Sirija) so izza angleške okupacije pa doslej prenesli posestne pravice v 4000 slučajih izključno tako, da so posestva prešla iz arabskih v židovske roke.

□ **Sodelovanje Albanije in Italije.** Novi albanski ministriški predsednik Ekrem Libohova je imel te dni pred korporativnim svetom albanske fašistične stranke velik govor. V svojih izjavah je podčrtal velik pomen sodelovanja Albanije z Italijo. Personalno Unijo med Albanijo in Italijo je označil kot najboljšo garancijo za suvereniteto, neodvisnost in integriteto Albanije. Libohova je zahteval od albanskega naroda čim večjo disciplino, ob enem pa je napovedal ustanovitev čisto albanske vojske, ki bo imela skupno z italijanskimi silami braniti Albanijo proti sovražnim napadom.

PK.-Kriegsb. Adler

Freizeit auf einem Zerstörer

Ist der Zerstörer nicht auf Feindfahrt und liegt nur in Bereitschaft, sind die 24 Stunden eines jeden Tages im Borddienstplan genau eingeteilt. Dienst, Freizeit und die Essenszeiten wechseln einander ab, — Wie unser Bild zeigt, macht das Nähen und Stopfen in der warmen Frühlingssonne Spaß.

PK.-Kriegsbericht Götzenberger-Atl. (Sch)

In einem Hafen am Kuban-Brückenkopf

Dieser Hafen an der Ostküste des Schwarzen Meeres ist einer der Hauptumschlagplätze für alles, was die Truppe braucht. — Kostbare Fracht und kostbare Hilfe für unsere Grenadiere — ein schweres Flakgeschütz wird zum Weitertransport an die Front verladen.

MPK.-Kriegsb. Schubert

Im Innern eines Tanker-U-Bootes

Die Tanker-U-Boote sind die schwimmenden Versorgungsdepots unserer U-Boote auf allen Weltmeeren. Über und unter Wasser steuern sie in wochenlangen Seezügen die befohlenen Positionen an, um die Kampfboote mit allem, was sie brauchen, zu versorgen. Der Antrieb der Boote unter Wasser erfolgt durch Elektromotoren. Sie werden an der großen Schalttafel gesteuert.

Rešitev jugoslovan. življensko-zavarovalnih pogodb

Odlok žela civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, da se izplača vse dajatve

Akoravno meddržavno urejevanje stanja spodnještajerskih življenskih zavarovalnih bivših jugoslovanških zavarovalnic še ni zaključeno, je let civilne uprave na Spodnjem Štajerskem vsem tistim nemškim zavarovalnicam, ki jim je s svojo odredbo z dne 18. junija 1941 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 24) poveril upravo spodnještajerskih zavarovalnic, izdal nalog, da z veljavnostjo 1. aprila 1941 izplačajo vse po tem datumu zapadljive življensko-zavarovalne dajatve, in sicer v polnem obsegu. Tako pridejo potem do izplačila članom organizacije Steirischer Heimatbund vse dajatve iz bivših jugoslovanških zavarovalniških pogodb, ki so po 1. aprilu 1941 z nastopom smrti zavarovalcev ali pa z dospelostjo do-

govornje pogodbene dobe zapadle, in sicer v polnem obsegu.

V kolikor se po doslej veljavnih predpisih iz jugoslovanških zavarovalnih pogodb po 1. aprilu 1941 zapadljivih dajatev ni v polnem obsegu v smislu pogodb izplačalo, se bo manjkajoče zneske naknadno nakazalo.

Na isti način se jugoslovanške zavarovalne pogodbe v mejah zavarovalnih pogojev takoj zopet lahko izkoristi za posojila na police in z odkupom.

Izjema od te najnovejše odločbe so zavarovalne pogodbe »Jugoslovanškega Feniksa«. Računati pa je, da bo tudi ta zadeva v najbližjem času urejena.

so tudi tokrat nemške žene kot zveste tovarišice stopile na stran svojih mož ter z vsemi silami vršijo svoja dela. Oboroževalna industrija sprejema dotok teh novih delovnih sil ter se bo trudila, da jih uvede v delo.

Tudi glede preprečevanja nezgod bo organizacija Deutsche Arbeitsfront in Reichsarbeitsgemeinschaft Schadenverhütung storila vse, da se žene po tovarnah opozorijo na nevarnosti, ki jih lahko povzročijo delo pri strojih. Pri tem se bo postopalo s stališča tovarištva. Eden mora drugemu pomagati. Vsaka nova delovna moč se mora zavedati, da je delavec, ki že dalje časa dela v podjetju, vsak čas voljan pomagati in da so taka izkustva lahko vsem novodošlim le v korist. Ker ni časa za dolgočasne nauke in tečaje, se bo na kratko povedalo, kar je novim delavkam treba vedeti. V to svrhu se je za vse vrste obratov izdalo deset zapovedi, ki so sestavljene v obliki plakatov in svarilnih listov kot temeljna navodila za preprečevanje nezgod.

Da je to navodilo dobilo naziv »Sichere Parole sichert den Sieg« (Varno geslo jamči za zmago), ima to globlji smisel. Domovina bo svoje naloge izvršila le, če bo naša delovna sila in zdravje ostalo na višini. Na vsaki par rok se danes računa: Vsaka nezgoda ustavi najmanj po en stroj v tovarni. Na ta način se ovira produkcija in se s tem nehotično pomaga našim sovražnikom.

Statistika govori o nezgodah trdo in neizprosno. Ni nam potrebno navajati števil. Če rečemo, da ni nikdar dovolj opominov in nikdar dovolj pazljivosti na tem področju, smo povedali dovolj. Vsi izkušeni moški in ženski delovni tovariši so dolžni svojim novim tovarišim v tem pogledu po svojih močeh pomagati. Pokažite in objasnite pri strojih, kje in kaj je prepovedano in kaj je naravno ter pomagajte na ta način čuvati našo dragoceno produkcijsko moč, ki je brez zdravlja nemogoča!

* Domačini v Angleški Vzhodni Afriki gladujejo. Po zadnjih vesteh iz Afrike so Angleži v svoji Vzhodni Afriki izročili črne domačine lakoti, da bi tako zajamčili vsaj prehrano belokožcev. Izdali so odredbo, po kateri imajo dobivati hrano le tisti črnci, ki delajo v vojaški industriji. Vsi drugi črnci pa morajo iz mest zopet v svoje vase. Ker po vaseh itak že gladujejo, pomeni to gotovo smrt za tisoče črncev. Kruh, riž in koruza se izdajajo samo belokožcem. Domačini ne dobivajo ne kruha in ne koruze. Angleži jim svetujejo, naj se hranijo s koreninami. Vsi led pomankanja krme so morali zaklati največji del svinj.

Ortsgruppe „Altsteiermark“

Spodnještajerci na področju Reich-a, imajo svojo lastno krajevno skupino

Samo nekaterim bo znano, da ima organizacija Steirischer Heimatbund razven svojih Ortsgruppen na Spodnjem Štajerskem tudi Ortsgruppe »Altsteiermark«. Sedež Ortsgruppe Altsteiermark se nahaja v Graz-u, Leonhardstraße 59. Njen Ortsgruppenführer je dr. Helmut Carstensen. Kakor že pove samo ime, je naloga te Ortsgruppe, da zajame vse Spodnještajerce, ki živijo na Štajerskem in so pred 1. aprilom 1941 imeli svoja bivališča na Spodnjem Štajerskem. Ta popis se je prvotno nanašal samo na področje starega dela Štajerske. Pozneje se je to razšilo na ostale dele Reich-a, tako da je danes popisano in sprejeto v tej Ortsgruppi vse, kar od Spodnještajercem živi v Altreich-u. Radi tega dotelesa vsi predlogi za sprejem v organizacijo Steirischer Heimatbund v Graz, kjer jih registrirajo in vodijo dalje. V raznih krajih Reich-a poslujejo sprejemne komisije, ki pošljejo zbrano gradivo Ortsgruppi v Graz, kjer se po pregledu podatkov odloča o sprejemu v organizacijo Steirischer Heimatbund. Sestava in izdaja članskih izkaznic se vrši v uradih Bundesführung v Marburg-u, katere potem upravni odbor Ortsgruppe Altsteiermark v Graz-u razpošlje v posamesne Gau-e.

Tako se je začetkom aprila t. l. vršila v Münchenu prva razdelitev članskih izkaznic organizacije Steirischer Heimatbund. Pri tovariškem večeru organizacije VDA je SA-Brigadeführer in Reichherr von München, Max Zankl, slavnostno izročil izkaznice novospredetim članom. V prijetni tovariški skupnosti so Spodnještajerci in Spodnještajerke nato preživeli nekaj veselih ur ter sklenili dobra poznanstva.

Kakor na Spodnjem Štajerskem, tako se vršijo tudi po podjetjih v Reich-u tečajni nemščine ter nudijo Spodnještajercem priložnost, da se izpopolnijo v nemščini. Tako je Ortsgruppe Altsteiermark sestajalašče spodnještajerskih mož in žena, ki živijo po raznih Gau-ih Reich-a. Ta Ortsgruppe je živa vez z ožjo domovino, ki spada od aprila 1941 zopet v sestav svoje velike domovine.

107.000 Spodnještajercem je obiskovalo nemške jezikovne tečaje

Jezikovni tečaji za uk nemščine so v vseh Ortsgruppah Spodnje Štajerske ponos in zanimanje prebivalstva. Skoraj vsi tečajni so bili zasedeni. Mnogo prijaviteljev se je moralo potolažiti s prejemom v poznejše tečaje. Možje in žene iz vseh poklicev so sedeli ure in ure na šolskih klopih ter se v svojem prostem času trudili, da bi se nemščine čim prej najbolje naučili in izpopolnili. Z dobro voljo in veliko razumevanja so se lotili svojih nalog in danes so že lahko ponosni na sad svojega dela in truda. Mnogi, ki še pred meseci niso znali niti besede nemško, uporabljajo danes že z uspehom svoje nemško jezikovno znanje v svoj prid in si na ta način olajšujejo svoje življenjske razmere. Vsi se danes zavedajo, da je obvladavanje nemščine potrebno, ker jih ravno to vodi v nemško ljudsko skupnost. Z isto vnemo kakor se spodnještajersko ljudstvo učiti nemščino, si tudi izpopolnjujejo pridob-

ljeno nemško jezikovno znanje. Pri tem so jim na razpolago mnogoštevilne ljudske knjižnice s svojimi bogatimi deli. Knjižnica je sredstvo, ki množi in veča jezikovni zaklad. Prav ponosni so Spodnještajerci na to, da tudi čitajo nemške knjige, kar je prva pot, ki jim bo omogočila bližje spoznavati tudi ostalo nemško literaturo.

Začetek lepega letnega časa in kmetijskega dela po njivah in travnikih je dal povod, da so jezikovne učne tečaje do bodoče zime zaprli. V ključni delovni periodji je 2400 tečajev obiskalo 107.000 Spodnještajercem. Tečaji po obratih in mladinski tečajni se nadaljujejo seveda tudi preko letnega časa, v kolikor je to spravi v sklad z najimi kmetijskimi deli. Da bi ljudje v letnem času ne pozabili, kar so se po zimi naučili, se vršijo leto leta po sobotah in nedeljah združene ponavljalne vaje v skrajšani obliki. Takozvani debatni večeri ali domače ure tudi omogočajo, da se Spodnještajerci v letnem času v neprisljnih sestankih učijo nemščine ter jezikovno izpopolnjujejo. Na ta način ostane stik z ukaželnimi vaščani tudi preko letnega časa neprekinjen. Leto samo pa nudi sveže sile, ki bodo potrebne za zimsko nadaljevanje uka nemščine.

Preprečujemo nezgode po tovarnah

Fronta zahteva največji napor vseh v domovini bivajočih delovnih sil. Stotisoči so se stavili na razpolago vojni produkciji. Iz vseh mogočih delavnic, pisarn, domačinstev in uradov so po hiteli v oboroževalne obrate, da bi ustvarjali municijo, orožje in vojni material. Kakor vedno,

Kdor išče bo tudi našel za zbirko tekstilij in čevljev!

Stojimo v tednu zbirke tekstilij in čevljev, ki jo je odredil Reichswirtschaftsminister za leto 1943. Nabiralnice pri Ortsgruppah čakajo na naša darila. Spodnještajerci bodo sedaj imeli priložnost, dokazati, da vedo za kaj gre. Za svojo osvoboditev se bodo najlepše zahvalili s primernimi prispevki ter na ta način doprinesli v skupen zbiralni uspeh.

Oklic za zbirko je seveda v glavnem namenjen našim ženam. Žena je tista, ki gospodari po omarih, skrinjah, miznicah, podstrešjih ter vé, kje so domači zakladi. Ona posedava pri šivanju ter ogleduje in reže ostanke raznih oblačil iz tekstilnega blaga. Žena kontrollira in sortira srajce in perilo družine ter odloča kaj ni več uporabno. Ona določa, kaj se še vse lahko uporabi in kaj gre za čunje itd. Če smo odkriti, moramo priznati, da leži marsikaj po omarih in skrinjah, treba je torej, da take stvari pošleš ter jih oddaš v zbirko tekstilij. Isto napraviš s čevlji. Preglej točno vse v hiši se nahajajoče stare čevlje in morda najdeš kje kakšen stari par, ki ga nikdo več ne nosi in bi se morebiti dal še popraviti. Pri tem ni pozabiti, da so tudi gumijasti čevlji v vsakem stanju dobri in dobrodošli za oddajo. Tudi mož naj pregleda svojo omarico, kjer ležijo bhuvala. Gotovo bo našel tudi on kako stvar, morda kake stare usnjene gamaše, ki jih danes sploh nikdo ne nosi več. Najde se pa tudi lahko kake škornje, ki so medtem postali tesni. Spomnimo se na naš stari pregovor, da tisti, ki išče, tudi najde.

Draga gospodinja! Svetujemo ti, da si sledeče vrstice izrežeš, ki jih pri iskanju v tvojem stanovanju potrebujes. Vedeti moraš namreč točno, kaj vse zbiralnice pri Ortsgruppah sprejemajo:

Stare čunje vseh vrst iz volne, bombaža, lana, celicne volne, svile, umetne svile, jute, konoplje, kokosa ter ne več uporabna oblačila kakor kravate, nogavice, ostanke sukna vseh vrst, zastave, vreče, klobuke iz filca, ostanke vezic, stare preproge itd. brez ozira če so raztrgane, pomazane, oljnate ali čiste.

Stara oblačila vseh vrst in sicer gornja moška in fantovska vseh vrst. Nadalje cestne obleke, sportne, jahalne, smučarske, monterke, klubke in planinske. Poklične jopice, volnene telovnike, sportne hlače, knikerboker hlače, letne in zimске plašče, klobuke, čepice itd.

Od ženskih in dekljskih gornjih oblačil se sprejmejo obleke, bluze po možnosti iz pralnega blaga, jopce, kostumi smučarske obleke, modna krila iz volne ali pralnega blaga, plašči ze leto, prehod in zimo ter predpasniki.

Perilo vseh vrst: moške srajce in spodnje hlače, spodnje srajce, spalne srajce in pižame. Žensko: dnevne srajce, kombinirane srajce in hlače, spalne srajce in spodnje perilo v splošnem.

Čevlje in škornje vseh vrst, tudi nošene, ki se jih še lahko popravi, nadalje ponošene in stare čevlje, gamaše, čevlje iz tekstilnega blaga in gumijski tudi brez ozira ali se vse to lahko popravi ali ne.

Ne odlagajte z iskanjem in oddajo. Kdor hitro daruje, pomaga v dvojni meri! Zbirka tekstilij in čevljev za leto 1943 mora biti velikega uspeha! Spodnještajerci ate se še vedno in povsod pri takih priložnostih odlikovali. Postavite in izkažite se tudi tokrat!

Pioniere im Kampf
gegen Natur-
gewalten

Durch Eisgang u.
Hochwasser ist die-
ser Staudamm ein-
es 12 km langen
Sees zerstört wor-
den. Unsere Pioniere
sind nun dabei,
die Trümmer weg-
zuräumen, um den
Damm wieder auf-
bauen zu können.

PK-Kriegsbericht Haetzel (Atl — Sch).

Za napredek in razvoj kmetijstva

Prvi spodnještajerski kmetijski vajenci so dobili spričevala

Ze od nekdaj je bilo kmetijstvo glavni stebeljski eksistence našega naroda. Sedaj v vojni je pa postalo posebno važno, celo odločujoče. Sedaj uvidimo, kako ozko je usoda vsakega naroda povezana s kmetijstvom in da bomo to, kar si z vojno priborimo, obdržali le, če si ohranimo zdravo kmetijstvo.

Naloga kmetijstva bodo po vojni večje kakor so bile kedajkoli poprej in ravno zato mora biti kmečka mladina na vse to pripravljena, ker bi sicer ves narod ne imel koristi od tega, kar so očetje v boju dosegli. Radi tega je treba mladino posebej izsolati, da bo vsem tem nalogam dorasla.

Zal v vojnem času ni mogoče vso podeželsko mladino vtakniti v nekakšen zakonito določen uk, kakor ga poznamo na primer za rokodelsko obrt. Kljub temu pa poiščemo iz dobrih najboljših, da jih kot »naskočnike« podeželske mladine temeljito izobrazimo. V to svrhu se je na Spodnjem Štajerskem v sodelovanju med pooblaščenecem za prehrano in kmetijstvo pri šefu civilne uprave in organizaciji Deutsche Jugend v organizaciji Steirischer Heimatbund izbralo kakih 280 fantov in deklet nad 16 let, da so se dve leti učili kmetijstva. Večji del te mladine je obiskoval tri mesece kmetijske poklicne šole, kjer so jih v vsem, kar sliši h kmečkemu delu, praktično in svetovnonazorno poučili. Ostale se je v desetdnevnem tečaju pripravljalo na izkušnje, ki so se zadnje tedne polagale in so bile precej težke. Tako se je moralo na primer neki hlev vzorno očistiti, fantje so morali popraviti plug, dekleta pa pokazati znanje v kuhanju. Vsa njivska in vrtna dela, pri dekletih tudi gospodinjstvo, so tvorila predmete pri izpiti. Zahtevalo se je pa tudi teoretično znanje, kakor na primer znanje o kakovosti umetnih gnojil.

Vsi fantje in vsa dekleta, ki so položili izkušnje, so dobili na slavnostni način izročena spričevala, ki potrjujejo, da so zmožni postati nemški kmetje in nemške kmetice, hkrati so dobili pravico na obisk neke kmetijske strokovne šole v kakem drugem Gau-u za dve leti.

V Cilli-ju se je izročitev spričeval izvršila slavnostno pri stari grajski razvalini na Schloßberg-u. 41 fantov in deklet je tam nastopilo v uniformah organizacije Deutsche Jugend. Sveža in zdrava je izgledala ta nemška mladina, ki se v ničemer ne razlikuje od mladine v ostalih Gau-ih. Ko se se približali gosti je godba Wehrmannschaft-i zasvirala strumno koračnico, neka deklica je pa izrekla izrek, da sta ljudstvo in zemlja koreniki, iz katere črpamo našo moč. Nato je govoril Bannführer Oberanner ter omenil, da se bo mladina tudi poslej uveljavila. Za njim je dr. Pastor med drugim omenil, da se bodo »naskočniki kmetijstva« še morali učiti drugod, da se izpopolnijo, ker se od vsake generacije zahteva več znanja. Nato je Kreisbauernführer Wolf razdelil

spričevala. Zaključno besedo je imel Kreisführer Dorfmeister o pomenu kmetijstva v prehrani. Zaključil je svoja izvajanja z besedami, da se kmečkemu poklicu naj posvetijo samo zdravi ljudje, ki so voljni, boriti se z elementi ter delati radi edinega cilja: doprinesati svoj veliki delež k vzdrževanju ljudstva. Počastitev Führer-ja je zaključilo prireditev. Na slično slavnosten način se je spričevala razdelila tudi v Marburg-u, Pettau-u, Abstal-u, Rann-u in Enzlingu v Ennstal-u, kjer so Spodnještajerci bili v uku.

GOSPODARSTVO

Vojno-gospodarska moč Italije

Nemčija in Italija nista povezani samo vojno-politično, temveč v veliki meri tudi vojno-gospodarsko. To se zrcali tudi iz zadnje izdaje ita-

PK-Kriegsbericht Stempka (PBZ — Sch).

Kameradinnen der Arbeit

Eines der soeben fertiggestellten Flugzeuge ist gestartet. Ein Vorarbeiter aus der Montagehalle ist mit seinen Arbeitskameradinnen, die an dem Riesenvogel mitgearbeitet haben, auf den Flugplatz hinausgetreten und gibt ihnen Auskunft über manche Fragen.

lijanske revije »Economia Fascista«, ki je izšla v nemščini in za katero je napisal uvodnik sam Reichsminister Funk. Kakor so se nemške divizije bojevale v Afriki ob strani svojih italijanskih tovarišev, prijateljev in zaveznikov, tako so italijanski polki na naši vzhodni fronti hrabro sodelovali pri našem prodiranju v sovjetsko ozemlje. Slično je tudi na nemško-italijanskem gospodarskem sektorju. Nepoznavalci razmišljajo: si to povezanost obeh gospodarstev večje krivo tolmačijo, ako mislijo, da sloni to vzajemno podpiranje na tem, da Nemčija dobavlja Italiji, kar ji primanjkuje, ne da bi za to tudi iz Italije lahko nekaj dobila. Slika je drugačna. Tudi mi smo uvozniki in kupci nekaterih italijanskih produktov.

Ze v raznih vojno-političnih razpravah smo podčrtali razvoj italijanskega gospodarstva, ki ga dviguje fašistična uprava že odkar je na oblasti. Mussolini je napol vse sile italijanskega naroda, da bi si ustvaril svojo eksistenčno osnovo za 45 in pol milijonov prebivalcev, katerih število stalno narašča. Ves ta trud je hkrati predstavljal nekakšno predpripravo za sedanjo vojno gospodarstvo. Kakor nemško gospodarstvo pod nacional-socializmom, tako je tudi italijansko gospodarstvo pod fašizmom storilo vse, da je stisnilo v prvi vrsti iz kmetijstva, kolikor se je največ dalo. Kmetijski pridelovalni načrti ter načrti za pridobivanje nove rodovitne zemlje, ki jih je v največjih primerih izdeloval, kontroliral in odobral sam predsednik italijanske vlade, so tekotom zadnjih 20 let dvignili do takrat reвно kmetijstvo na višino, ki je skoraj neverjetna. Italija pridelava danes veliko več pšenice, koruze, krompirja, fižola, stročja in oljarij, kakor pred leti. Plodov rodne zemlje se je namreč znatno povečala, plodnost dvignila in izboljšala. Uredili so razne namakalne naprave, kjer je to bilo potrebno in izvedljivo.

Mast pridobivajo Italijani največ potom olivnega olja, repice, ogrščice, bombaževga in grozdnega semena ter drugih oljarij. Izdelovanje masla iz ovčjega in kozjega mleka se je razširilo. Cene kmetijskim pridelkom so kakor pri nas tudi v Italiji oblastveno določene. Urejen je zaslužek pridelovalcu, razdeljevalcu in tudi cena potrošnikom mora odgovarjati. Če bi kmetovalci morebiti imeli primanjkljaje, se isti krijejo iz državnih sredstev.

Mussolini je svojo gospodarsko skrb posvetil tudi napredku italijanske industrije. Napredovala je produkcija aluminija, umetnih gnojil, kemikalij, tekstilij itd. Tekstilna industrija je iz predelave bombaža prešla na predelavo umetnega vlakna ter krije vse domače potrebe za oboroženo silo in civilno prebivalstvo ter še zaznamuje nekaj izvoza. Važna je italijanska produkcija živega srebra. Italija je namreč drugi največji producent živega srebra v Evropi ter ima nekakšen monopolski položaj na izvoz širom Evrope. Tudi z umetno gumo, o kateri smo med našimi gospodarskimi vestmi že večkrat pisali, je Italija dobro preskrbljena. Ravnokar razširjajo znane tovarne Pirelli, ki izdelujejo tako gumo. Pridobivanje svinca in cinka je normalna Zveplo, ki ga je Italija že od nekdaj izvažala, se izvažata tudi danes. Kljub povečanju produkcije premoga Italija ne pridobiva toliko premoga, da bi lahko krila vse svoje domače potrebe. Primanjkljaj ji dobavlja Nemčija, ki ima ogromno premogovno industrijo in se lahko reče, da je tudi v tem pogledu italijansko vojno gospodarstvo preskrbljeno. Kurilna in pogonska olja mora Italija seveda tudi uvažati. Kakor s premogom, tako je tudi preskrba z oljem v dobrih in zanesljivih nemških rokah. Uvoz iz Nemčije doteka normalno in tudi ne bo zastaja.

Po nedavno podanih Mussolinijevih izjavah je italijanska prehrana, preskrba oblačil itd. osigurana iz lastnega gospodarstva in se ne bo zniževalo niti porcij prehrane, niti količine oblačil. Da je to druga točka italijanskega gospodarstva, medtem ko zavzema prvo točko preskrba oborožene sile, ni treba posebej omenjati. Italijansko vojno gospodarstvo stoji v najožji povezanosti z nemškim gospodarstvom. Vojno-gospodarska moč Nemčije izpopolnjuje vojno-gospodarsko moč Italije in ker ni pomislekov, da bi nemško gospodarstvo ne rešilo svojih velikih vojnih nalog, ki so v veliki meri zajeti tudi v italijanskem gospodarstvu, so upi in špekulacije Anglosasov, da jim bo italijanska gospodarska šibkost olajšala zmago — ničeve. Italija je v zavezništvu z Nemčijo tudi vojno-gospodarsko tej vojni popolnoma dorasla.

IMNI KMETOVALEC

Ob pričetku košnje . . .

Ko so naši kmetovalci lani spravljal izredno pičel pridelek sena, so se tolažili: »Bo pa drugo leto toliko več!«

Zal, zmotili so se. Že lansko suho poletje in jesen, še bolj pa suha zima in spomlad, so travniško rušo tako oslabili, da ne pretiravamo, ako upotavljamo, da je mnogokje, predvsem v strniš, suhih legah, uničen pridelek ne samo za leto, temveč še za več let vnaprej.

Kmetovalci ne vedo, kje in kako naj bi dobili s prihodnjo zimo potrebno krmo.

Vendar je le še vedno res, da si zna priden in razumen gospodar iz vsake zadrege pomagati. Tudi iz letošnje zadrege glede krme.

Zal niso vsi naši kmetovalci tako razumni, — le bolj prav rečeno: tako pridni, da bi sami nekoliko napeli možgane in iskali načinov, kako bi bilo mogoče letos dobiti kaj krme tudi na take načine, ki sicer ob dobrih krmskih letinah se pridejo v poštev.

Mnogi naši kmečki gospodarji so sicer zelo celo preveč pridni z rokami, a premalo delovni s glavjo. Namesto teh smo mi nekoliko razmisli, in upamo, ki naslednjimi opozorili in nasveti bli, in upamo, ki sicer ob dobrih krmskih letinah se pridejo v poštev.

Seveda lahko naši nasveti koristijo samo tistim kmetovalcem, ki jih bodo prečitali.

1. Predvsem stvari, o katerih smo že pisali:

Ne samo enkrat, marveč večkrat že smo opozarjali, da je treba živino razumno in varčno krmiti. Kmetovalec, ki pušča, da živina krmo razmetuje po tleh in jo potepla ter onesnaži, ima nekakor preveč krme, ne pa premalo! Enako razsipava krmo gospodar, ki ne krmi redno, marveč vrže vsako uro po nekoliko krme v jasli in pušča, da živina ves božji dan stoji na nogah ter moka, namesto da bi jo vsak dan ob istem času naglo nakrmil, nato pa vrata v hlev zapri, da bi imela živina mir pri prebavljanju. V tem oziru dela večina naših kmečkih gospodarjev napačno, če tako povzroči, da živina brez haska strati ogromne množine krme.

Nadalje pomeni zapravljanje krme, ako živine poleti ne branimo pred muhami in obadi, ako je ne čistimo, ako ne skrbimo za čist in svež trak v hlevu itd. Zapravljanje krme je še posebno, ako redimo v hlevu malovredne živali, ki krmo slabo izkoriščajo! Tudi s tem, ako krmo nepravilno pripravljamo, lahko uničujemo njeno hranilno vrednost. Opozorjamo v tem oziru sako na nepotrebno, a vendar le še splošno razširjeno kuhanje krme za svinje! In končno pomeni zapravljanje krme tudi, ako ne znamo pomembnih vrst krme pravilno porazdeliti med živali: kdor redi plemenske telice z otavo in deli

teljo, tako da se vse zamastijo in niti breje več ne ostanejo, ima vsekakor preveč krme — ali pa premalo gospodarskega razuma!

2. Kako bi letos še posebej lahko prihranili kaj krme?

Stvari, ki smo jih dosedaj naštevati, so enako važne ob dobrih, kakor ob slabih krmskih letinah. A vendar letos ni zadosti, če bi samo na ta način štedili krmo, posebno za tiste kmetovalce ne, ki itak pri krmljenju pravilno in varčno postopajo. Kaj torej storiti?

Za one, ki imajo mnogo njiv, smo že zadnjič povedali vse potrebno: vreči se na pridelovanje njivske krme, sejati krmsko koruzo, grašico, posebno strniščno mešanico grašice, graha, prosa, ovsa itd. Nadalje je treba posaditi letos čimveč krmske pese, repe, krmskega zelja itd.

Bodisj peso, repo in krmsko zelje, kakor tudi grašične in koruzne krmske mešanice bomo letos sejali tudi ljakaj, kjer bi sicer sejali ajdlo! Kajti letos bo — tako upamo po dosedanjem stanju ozimnih žit sodeč — kmetu lažje prebiti zimo brez ajde, kot pa brez njivske krme!

Kmetovalcem pa, ki imajo njiv le malo, pač pa več gozda, svetujemo: zatecite se v gozd po pomoč! Gozd lahko izkoriščamo za pridobivanje krme na različne načine: Marsikje so v gozdih jase in goličave, kjer bujno poganja trava, ki jo nihče ne izkorišča. Naženimo tja živino na pašo, ali pa, če je za to predaleč, pokosimo tako travo in jo izvozimo iz gozda na sončen prostor, kjer jo posušimo.

Vemo, da bodo mnogi kmetje ugovarjali, češ, da živina gozdne trave ne mara. Toda, vsaj po našem mnenju, je za mlado živino taka trava oziroma seno še vseeno boljša krma, kot pa sama slama, ali pa — nič. Za krmljenje mlečnih krav in delovne živine pa nam bo ostalo toliko

več dobrega travniškega sena, če bomo na ta način oskrbeli krmo za mlado živino.

Sploh opozarjamo, da je letos v največ primerih zapravljanje krme, ako čez poletje krmi mlado živino, — z izjemo mlečnih krav in delovnih živali, — z nakošeno, svežo travo in deteljo! Saj je toliko prostorov, kjer bi se dalo za tako živino pridobiti krmo: sveže izruvan osat in drug plevel, drobno zrezan plevel, ščavje in mlado grmovje, ki ga pridobimo s čiščenjem mladih gozdnih nasadov, itd.

Da, upamo si trditi, da bi mnogi kmečki gospodarji lahko precejšnje količine travniškega sena prihranili, če bi zdajle pravočasno očistili mlade gozdne nasade, ki jih plevel in grmovje dušil. V kolikor ne moremo vsega sproti pokriti, lahko posušimo za seno, listnato grmičevje pa kot takozvano plastje. Res je sicer, da je to slaba krma, le za največjo silo — torej vprav za letos, ko je sila velika, in bo najbrž še večjal

3. Vsaj to krmo, kar jo je, moramo pravilno spraviti!

Dandanes ve menda že slednji kmečki gospodar, da ni vseeno, kdaj, to je v kakem zrelostnem stanju pokosi travo. Saj je trava, ki predolgo stoji, že na zunaj podobna žitni slami — in v resnici tudi vredna ni mnogo več, ker so postale vse redilne snovi v njej za živino neprebavljive, deloma pa so se nakupičile v semenju.

Zato bomo letos še bolj, kot sicer, skrbeli, da bomo travo pravočasno pokosili! Saj vemo, kdaj: ko se razcvete večina dobrih trav, predvsem francoske pahovke, zatega ovsa, pasje trave itd.

Vendar svetujemo neko izjemo: V mnogih strmih travniških legah je travniška ruša v teku zadnjih dveh let tako oslabela, da se košnja skoro ne izplača več, ker je trava preredka. V takih primerih bomo pustili, da trava dozori, tako da se bo, ko bomo končno vendarle pokosili, seme osulo. Jeseni, ali čez zimo bomo navozili na take travniške komposte in jih obsejali še z senenim drobirjem. Na ta način bomo dosegli, da se bo travniška ruša spet zagostila in pomladila, ter da bomo dobili vsaj v bodoče več sena.

Se bolj važna, kot pri travi je pravočasna košnja pri deteljah. Deteljo kosimo v prvo, še preden gre v cvet! Izjemo dela tu esparzeta, ki daje samo eno košnjo, katero pokosimo, ko je že razcvetena.

Ker smo že ravno pri esparzeti, opozarjamo še na nekaj: Vsak, ki je tako srečen, da se je lahko že sam preprical, kakšen blagodat je esparzeta za revne, puste, suhe travnike, kjer bi sicer skoraj nič sena ne zraslo, naj pusti letos nekaj esparzete dozoreti za seme. Ako je ne bi rabil sam, da bi s tako pridobljenim semenom obsejal še druge travniške površine, kjer je travniška ruša čisto odpovedala — lahko stori vsaj nemu ali drugemu sosedu uslugo. Vsak mu bo

Scherl-Bilderd.-Autofl.

Ihr Liebstes

Links
Schmiedeeiserne Arabesken
Altes Tor in
Salzburg

Rechts
Mittelalterliches Rathaus

Bunte Blumenkästen säumen die Fenster des malerischen alten Fachwerkbauens bis hinauf in den hohen Giebel. — Unser Bild zeigt den Südgiebel des Rathauses zu Eßlingen in Württemberg

Scherl-Bilderd.-Autofl.

Scherl-Bilderd.-Autofl.

rad povrniti tudi izgubo, ki jo trpi pri kakovosti krme, ako pusti esparzeto zoreti!

Izgube na redilnih snoveh v krmu pa ne nastajajo samo vsled prepozna košnje, marveč tudi vsled napačnega spravljavanja.

Pokošeno krmo lahko spravimo na različne načine: ali jo v posebnih zgradbah, ki jim pravimo »silosi« (Gärfutterbehälter) okisamo, — slično kot zelje v kadi, — ali jo posušimo na mestu, ali pa na sušilnih ogradjah (Gerüstrocknung).

Cetudi je res, da se izgubi pri pravilno izvedenem okisanju ali ensiliranju najmanjši odstotek hranilnih snovi iz krme, v naših razmerah vsaj zaenkrat ta način spravljavanja krme ne igra posebno pomembne vloge, ker je pač malo gospodarjev, da bi razpolagali s silosi.

Ostane torej samo sušenje. V krajih, kjer so udomačeni »kozolci« (Harpe, Stadel, usw.), je mogoče vsaj vso prvo košnjo detelje takoj obesiti vanje, ko je nekoliko prevenela. To je velikega pomena, kajti detelja se toliko lepše in s toliko manj izgubami posuši, kolikor manj jo med sušenjem preobračamo in mešamo. Zato je sušenje krme v kozolcih vsekakor najbolje. Res pa je, da je nakladanje, prevajanje — posebno v breg — ter obešanje v kozolec, naporno in zamudno delo. Zato so mnogokje, posebno še v krajih, kjer poleti ni tako deževno, kot navadno pri nas, že zdavnaj začeli sušiti deteljo na različnih sušilnih ogradjah.

Ta ogradjia imajo bodisi obliko piramide, ali pa rogovile. Piramide je lažje postavljati in spravljati, pa tudi obešanje krme je lažje in tudi ni nevarnosti, da bi se prevrgle, ker se pri rogovilah rado zgodi, posebno v lažji zemlji. Vendar je po drugi strani res, da pod piramidami detelja ne more rasti, torej trpimo škodo na pridelku druge košnje.

V najnovejšem času so začeli zato napredni kmetovalci uporabljati za sušenje detelje, pa tudi sena, posebno napravo, takozvani »Schwendereuter«. Pri tem načinu sušenja zabijemo v tla v vrstah primerno močne, in do poldrug meter nad zemljo visoke kole, ter napeljavamo sproti žico od kola na kol. Namreč tako, da napeljemo najprej spodnjo žico, navesimo nanjo deteljo, nato napeljemo drugo žico, spet navesimo deteljo, nato tretjo žico, itd. Pri spravljavanju suhe detelje pa najprej vzamemo deteljo z najvišje žice, ki jo nato odvijemo z naslednje, in tako vse do spodnje.

Sušenje detelje, kakor tudi sena na »šveden-rojterjih« je vsestransko najboljši način sušenja. Prvič zato, ker lahko nanje obesimo takoj svežo deteljo, oziroma seno, ne da bi se pokvarilo. Nadalje, ker lahko postavimo kole kar na mestu in ni treba težke sveže detelje nikamor voziti. Istotako se pri tem načinu sušenja ne ovira rast naslednje košnje detelje. Delo z obešanjem je lahko in enostavno.

Edino ena težava je zaenkrat: žico za »šveden-rojterje« je zaenkrat težko dobiti.

Kdor ne more deteljo sušiti niti v kozolcu, niti mu ni mogoče, posušiti jo na ene ali druge vrste sušilnem ogradju, je pač prisiljen, da jo posuši kar na tleh, čeprav se v tem primeru ne da izogniti izgubi velike količine listov, ki se zdrobijo in izgubijo v tleh.

Če je detelja pokošena s kosilnico, je vsaj v toliko boljše, da jo stroj že ob košnji lepo enakomerno raztrosi. Paxiti pa moramo, da ne pokosimo prevelike površine, ki bi je ne mogli čez dan oskrbovati! Paziti pa moramo še bolj, da kosimo deteljo le, kadar se je nadejati lepega vremena, ne pa, kadar kaže na dež!

Deteljo smemo prvi dan samo enkrat obrniti, drugi dan prav previdno še enkrat, in če še ni suha, še tretji dan enkrat, vendar kmalu zjutraj, ko so lističi še nekoliko vlažni. Da ne izgubimo preveč lističev, nakladamo na tleh posušeno deteljo šele bolj proti večeru, ko je spet nekoliko odmeknila.

Največja nevarnost, ki nam preti pri sušenju detelje, pa tudi sena, je dež. Ak napol suho seno ali deteljo pere dež dalje časa, ali celo večkrat, postane rjava, in izgubi večino hranilnih snovi.

4. Na kaj je še paziti pri košnji!

Predvsem seveda na to, kako kosimo. Nekateri mislijo menda: »Kadar je manj trave, jo je treba pa toliko bolj v živo pokositi!... Nikar! Preostru košnja slabi travniško rušo, posebno še, če je po košnji dalje časa suho vreme.

Vprašanje hišnih pomočnic pred ureditvijo

Uradi dela bodo v doglednem času od gospodinjev zahtevali poročila o hišno-gospodinjskih močeh, ki jih zaposlujejo. V poštev pridejo dekleta za hišna dela, dekleta za dnevna in pol-dnevna dela, dekleta za letno obvezo (Pflichtjahrmädchen) ženske, ki delajo samo po nekaj ur, kuharice, voditeljice gospodinjev, čuvarke otrok itd. in seveda tudi moško hišno osebje. Najprej se bo pozivalo domačinstva brez otrok ter gospodinjstva, kjer se je gospodinja morala javiti za vpoustavo v delo, pozneje gospodinjstva, kjer gospodinja ni bila podvržena prijavi za vpoustavo v delo, nato hiše, ki imajo dva ali več hišnih uslužbencev in končno one, ki imajo in one, ki nimajo šoloobveznih otrok. Prijavi podvržene bodo samo tiste hišne moči, ki so stalno vsaj po 12 ur tedensko zaposlene v hišnem gospodinjstvu.

Prijave se bodo vršile na predpisanih tiskovinah, iz katerih bo razvidno število in starost družinskih pripadnikov, zdravstveno stanje gospodinje, morebitne negovanja potrebne osebe ali vojne poškodovance ter morebitno vojno važno opravilo gospodinjinih sodelavcev v poklicu za-

konskega moža. Navesti je nadalje stanovanjska, trgovska, pisarniške in vse stranske prostora, način kurjave, tehniške pripomočke, aparate za sesanje prahu, pralne stroje itd., pomožna delovne sile za posebna dela, kakor veliko perilo ter kmetijsko izrabljeno zemljišče in rejo domačih živali.

Število vprašanj dokazuje, da se zadeva ne b. reševala šematično, temveč vsak primer individualno. Tudi če je pri nekem hišnem gospodinjstvu zaposlena hišna pomočnica, katere gospodinja je obvezna prijavi v delo, se bo preiskalo, če je bolje vpoustaviti v delo gospodinjstvo ali pomočnico. Učenke in dekleta na letno obvezo (Pflichtjahrmädchen) ter starejše, že doiga leta v hiši služeče pomočnice lahko, če so nadomestljive, ostanejo v sedanjih službah. Predno se prekine delovno razmerje, je zaslišati predstojnika gospodinjstva in hišno pomožno moč.

Na ta način pridobljene moči se bo natančno uporabilo zopet v domačinstvu v družinah z velikim številom otrok ter v gospodinjstvih, ki so razvoju in obnovi in tudi v kmetijstvu. To se bo zgodilo samo v mejah stvarne potrebe.

GOSPODARSKE VESTI

× Slovaška izboljšuje svoje pašnike. Slovaške oblasti so začele z izboljševanjem svojih pašnikov v pokrajini Tatra. Že lansko jesen so v tem področju uredili in izboljšali 5000 oralov travnikov in pašnikov. Melioracijska dela se ravnokar vršijo na nadaljnjih 4000 oralih zemlji. V celoti nameravajo izboljšati 20.000 oralov travnikov in njiv. Izboljšanje gornjih zemeljskih plasti se vrši z zrahljanjem, kjer je to izvedljivo, nadalje z gnojenjem ter s sejanjem dobre detelje in trave.

× V Turčiji prevzame država monopol vžigalce. Med židovsko-ameriško družbo, ki ima monopol na razpečevanje in preskrbo Turčije z vžigalicami ter turško vlado je prišlo do sporazuma, po katerem prevzame turška vlada s 1. junijem 1943 vse pravice nakupovanja in razpečevanja vžigalic in vžigalnikov. S tem je turško gospodarstvo napravilo zopet korak bližje k samosvojitvi in osvoboditvi izpod židovske gospodarsko-plutokratske nadvlade.

× Grčija sledi rudi. Grške oblasti so izdale več rudolodnih dovolil v severnem in srednjem delu Grčije. Rudolodci so večinoma privatne tvrdke, ki bi z raziskanjem ozemlja rade prišle do rudnikov.

× Industrijo za konzerviranje mleka in izdelovanje mlečnega praška imajo tudi na Hrvaškem, in sicer v Starem Petrovem Selu pri Novi Gradski. Tovarna predela dnevno 10.000 l mleka.

× Prehranjevalne rezerve Evrope. Nemški inštitut za gospodarska raziskovanja je izdal polletno poročilo o prehranjevalnem položaju. Številke, ki jih prinaša poročilo, govorijo, da se preskrba Evrope z živilo še vedno lahko dvigne. To velja za različne pridelkov po hektarjih v posameznih deželah, ki znašajo po nekod do 200 in še več odstotkov. Tako pridelajo v Holandiji, ki je kmetijsko zelo na višini, po 29 dvojnih centov pšenice in po 204 dvojne cente krompirja na hektar. Tudi Nemčija v tem ne zaostaja mnogo za Holandijo. Pridelalo se je po 23 dvojnih centov pšenice in po 171 dvojnih centov krompirja na hektar. Izredno mali pridelki so v Franciji, kjer beležijo komaj 15 dvojnih centov pšenice in 110 dvojnih centov krompirja na hektar. Še dalje vzadaj so jugovzhodne države s komaj 12 dvojnih centov pšenice in 68 dvojnih centov krompirja.

× Za dvig sadonosnih. Da bi povečali sadonosnike, bodo v Nemčiji na 250.000 hektarjev veliki ploskvi uredili drevesnice. V to svrhu so

ustanovili tvrdko Obstvermehrung, G. m. b. H., Egeln, ki mora v bodočih 15 do 17 letih vzgojiti kakih 78 milijonov sadnih dreves.

× Tudi iz klavniškega vodnega odtoka se pridobiva mast. Kakor znano, morajo podjetja, ki imajo masten odtok umazane vode, imeti urejena naprave, ki preprečijo vsako izgubo maščob. Tozadevno povpraševanje pri 228 klavnicah je sedaj prvič podalo malo sliko o pridobivanju masti iz vode, ki gre v kanal. Po dobjenih podatkih znaša na ta način zbrana maščoba od vsakega klavnega goveda 1,2 do 1,8 kg; od vsake svinje 0,4 do 0,6 kg. Iz tega se vidi, da se v mirnih časih iz odtocene umivalne vode po klavnicah lahko pridobi 0,05 kg čiste masti za tehniške svrhe.

× Višji komisar za vojno gospodarstvo v Bolgariji. Da bi se bolgarsko gospodarstvo popolnoma prilagodilo vojnim razmeram, je kralj imenoval dosedanega ravnatelja bolgarskih agrarnih bank, dr. Petra Aladjova, višjim komisarjem vojnega gospodarstva. V njegov delokrog spada predvsem razdelitev uvoženih surovin.

× Na Slovaškem skrbijo za gozdna semena. Slovaški raziskovalni zavod za gozdove in biologije je v par letih zbral 39.000 kg smrekovega semena, ki je 91% pognalo. Tudi zbiranje semena za ostale igličasto drevice je pokazalo iste uspehe. Iznašali so pa poskusi pri bukovem semenu. Ker se je bukeve v slovaških gozdovih in lesni industriji bolj slabo obnesla, bodo odlej posekane bukovke gozdove pogozdovali s jelkami. Slovaška je veliki del pridobljenega in zbranega gozdnega semena izvozila v inozemstvo.

× Stremišnja po podržavljenju rudnikov v Turčiji. Kakor znano, so v Turčiji leta 1942 podržavili premogovnik črna premoža v Ereğ-Zonguldaku. Eazvoj tega rudnika v državni upravi je dal povod, da je postalo aktualno vprašanje podržavljenja vse turške rudarske industrije. Pri tem je mišljena industrija črna in rjava premoža, železa, kroma, bakra, mangana, magnezija, antimona in živega srebra. Rudarstvo se še danes bori radi pomanjkanja materiala, potrebne za svojo produkcijo. Težave so pa tudi v pomanjkanju prevoznih sredstev kakor tovornih avtomobilov, vozov, tračnic, vagonov itd.

× Nov premogovnik v Španiji. V Mieresu v Asturiji so otvorili nov premogovnik. Otvoritve se je udeležil sam španjski trgovinski minister Carrcler. Rudnik bo dal letno milijon ton, to je desetino celotne španjske produkcije premoža. Ta rudnik razpolaga z najgloblji jaskom (500 metrov) v Španiji.

5. In kaj nam je storiti po košnji!

Predvsem izračunati pridelok in ga primerjati s povprečnim. Tako bomo lahko izvajali posledice: koliko moramo pridelati krme na njivi, ali pa koliko živine bo potrebno odprodati...

Nadalje je po prvi košnji čas za gnojenje travnikov z razredčeno gnojnico, seveda le ob oblačnem vremenu pred ali med dežjem.

Kdor more napeljati od koderkoli na travnik vodo, naj to stori, kajti travniki, ki imajo dovolj vlage, bodo dali letos celo nadpovprečen pridelok.

MALE VESTI

* Führer je sporočil prezidentu Argentine dr. Ramon S. Castill-u ob priliki argentinskega narodnega praznika brzozavnim potom svoje čestitke.

* Gauleiter je bil v Wurmberg-u. Dne 22. in 21. maja se je v Wurmberg-u vršila letna seja voditelje Reichsarbeitsdienst-a za Bezirk XXII Südmark, kateri sta kot gosta prisostvovala Generalarbeitsführer Lukesch in Stabsobeführerin Lischka. Dan preje je bil ogled mesta Pettau. Sejo je otvorila Bezirksführerin Sabukoschegg s temo »Untersteiermark und Oberkrain«. Bundesführer Steindl je govoril o zgodovinskem razvoju Spodnje Štajerske za Nemčijo, medtem ko je Parteigenosse Fritz iz Klagenfurta obdelal isto gradivo za Oberkrain. Regierungs-Direktor dr. Papesch je oba predavanja izpopolnil s prikazovanjem nemške kulture na Spodnjem Štajerskem. Višek prireditve je dosegel obisk Gauleiter-ja dr. Uiberreither-ja, ki je tudi spregovoril. Sejo je zaključil godalni kvartet iz Pettau-a.

* Kulturni dnevi spodnještajerske »Deutsche Jugend«. V času od 3. do 6. junija priredi »Deutsche Jugend« organizacije Steirischer Heimatbund v Marburg-u svoje kulturne dneve z zelo pestrim sporedom. Cetrtek dne 3. junija bodo ob 11. uri dvignili zastavo. Obenem bodo trobili s stolpa. Slavnostna otvoritev se bo vršila v dvorani Oberschule, kjer bosta govorila Obergefolgschaftsführer Schweizer in Bundesjugendführer Schilcher. Ob 15.30 bo sviral v grajski dvorani godalni kvartet iz Pettau-a s sodelovanjem sopranistke Marie Reichelt. Na sporedu so spodnještajerski pesniki in komponisti. Ob 20. uri bo v mestnem gledališču slavnostna predstava. Igrali bodo igrokaz »Das Dorf bei Odessa«. Dne 4. junija bo mladina položila vence v logu junakov. Od 8.30 do 15. ure so predvidene šolske prireditve. Ob 16. uri bo čital v grajski dvorani pesnik Hans Klöpfer iz svojih pesnitev. V soboto bo mladina od 8. do 10. ure tekmovala v tenarnih vodih (figrišče železničarjev) ter v petju (rotovski trg). Ob 17. uri se bo vršil vaški popoldan v Gams-u. Za 20. uro je predvidena serenade v grajskih arkadah. Slovesni zaključek bo v nedeljo, dne 6. junija na Tegetthofplatz-u. Ob 11.30 govori mladini sam Bundesführer Franz Steindl. Veseli konec tvori petje, igra in sviranje na trati mestnega parka.

* Pripomoč za otroke družin frontnih bojevnikov. Po nekem posebnem odloku finančnega ministra se naj predstojnikom družin, ki opravljajo vojaško službo izven mej Reich-a, na predlog Finanzamt-a počeni s tretjim otrokom iz

plača zapadljiva pripomoč za otroke šele za tisti mesec, ko so zato dani potrebni predpogoji. S tem se hoče preprečiti, da bi se prepozno izplačevalo podpore radi zamujene prijave od strani frontnih bojevnikov. Pripomoč se bo izplačevala samo za eno leto v koledarskem letu prijave.

PK-Kriegsbericht Krippans (Atl—Sch).

Hoher Besuch in einem Lazarett
Eichenlaubträger Generalfeldmarschall v. Manstein besuchte die Verwundeten eines Kriegslazaretts.

* Nove karte za potovanja in gostilne. Reichsernährungsminister poroča, da bodo počeni s 54. dodelilno perijodo izdane nove Reise- und Gaststättenmarken ter nove karte za kruh, meso, maslo itd. Te karte bodo veljale od 20. septembra 1943 pa do 6. februarja 1944. Sedaj veljavne potniške in gostilniške karte ter odgovarjajoče marke za živila za posebne dodelitve izgubijo veljavnost 30. septembra 1943.

* Izredna dodelitev sira. Reichsernährungsminister je izdal odlok, da se pri 50. dodelilni perijodi lahko izda 125 g sira kot izredno dodelitev. Ta količina sira se bo izdala na odrezek F

na Reichsfettkarti, nadalje na odrezek SV 1, SV 3 in SV 5 na Reichsfettkarti samooskrbovancev ter na tedenske karte inozemskih delavcev.

* Ljubki prizori v mestnem parku v Marburg-u. Ribnik mestnega parka v Marburg-u je postal priljubljena točka za stano in mlado. Labodji par, ki je veselje in ponos vseh obiskovalcev parka, je dobil družinski naraščaj. Po večtedenskem gnezdenju imajo ljudje sedaj priložnost, občudovati mlade labode, ki s svojo ljubkostjo in nežnostjo zanimajo tudi tiste, ki sicer niso ljubitelji živali. Ganljivo je gledati, kako sta roditelja nežna in skrbna napram svojim »otrokom«. Tako labodja mama kakor tudi papa nimata trenutno druge skrbi kakor gledati na svoje drage otroke ter jih čuvati, da se jim ničesar ne zgodi. V tem pogledu je med domačim petelinom in labodom velika razlika in se lahko reče, da je labod skrben in priden oče, kakor je tudi po vseh znakih sodeč zvest in dostojen življenjski tovariš svoji družici. Ljubke so tudi račice, ki jih je ravnokar izvalila vdomačena divja raca, ki živi v istem ribniku. Kakor domače, so tudi te vdomačene divje raze prikupne ter v veselje naših otrok, ki jim pridno donajajo hrano in jo mečejo v vodo.

* Smrtna kosa. V Marburg-u, Mellingerstraße 11, je preminul 78-letni trgovec Josef Urban. V Roßwein-u blizu Marburg-a so pa pokopali 76-letnega trafikanta Petra Trinko.

* Seja voditeljev šol iz Kreis-a Marburg-Land. Minuli teden so imeli voditelji šol iz okraja Marburg-Land v Marburg-u svoje zborovanje. Pri tem so dobili od šolskih svetnikov navodila za bodočo šolske tedne in za oblikovanje prireditve »Woche der Schule«, to je tedna šole. V tem tednu se bo vabilo starše otrok v šole, da se bodo pri samem šolskem pouku lahko prepračili o znanju svojih otrok. Hkrati bodo lahko videli storitve šolskih del svojih malčkov. Nadalje se je razpravljalo o zbiranju zdravilnih zelišč. Končno so šolski upravitelji poročali o učnih uspehih in nadaljnjih učnih načrtih.

* Ščitite krt! Za vrtnarja in kmetovalca je krt najbolj koristna žival. Na žalost se ga povsod preveč zasleduje, tako da je njegov zarod v nevarnosti. V isti meri narašča nevarnost majskih hroščev. Krt je edini, ki preprečuje razmnoževanje ogrcev in s tem tudi hroščev. Izgleda, da ga je narava za to določila. Z uničenjem ježa škodujemo samemu sebi. Zato je polagati važnost na ohranitev tega pomočnika v boju zoper živalske škodljivce.

* Pisma brez kuvertov. Ker ni vedno pisemskih ovitkov ali kuvertov na razpolago, je sedaj dovoljeno, pisemske pole in tiskovine oddajati na pošto samo v zloženem stanju brez ovitkov. Take

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

21. Stunde.

Trennbare Vorsilben der Zeitwörter.

Ločljive predpone glagolov.

Regel: Eine Anzahl von Zeitwörtern wird mit Hilfe von Vorsilben gebildet. Diese Vorsilben werden, wenn das Zeitwort im Hauptsatze steht, in der Gegenwart, in der Mitvergangenheit und in der Befehlsform vom Zeitworte getrennt.

Pravilo: Precejšnje število glagolov se tvori s pomočjo predpon. V sedanjem in prihodnjem času ter v velelniku stoji te predpone ločeno od glagola, če stoji ta v glavnem stavku.

Nekaj najvažnejših ločljivih predpon: ab, an, auf, aus, bei, ein, fort, her, hin, los, mit, nach, nieder, um, unter, vor, weg, wieder, zu.

Übungssätze: Bitte, wann fährt der Schnellzug nach Wien ab? Ich kann ihnen leider nicht sagen, wann er abfahren wird, sehen Sie doch am Fahrplan nach. Ich muß mein Gepäck abgeben. Wo gibst Du es ab? Ich gebe es in der Gepäckaufbewahrung ab. Warum nehmen Sie den Hut nicht ab? Mir ist zu kalt. Was wird sie heute wieder anziehen, ein Kostüm oder ein Kleid? Wahrscheinlich wird sie ihr blaues Kostüm anziehen. Und was ziehst Du an? Ich ziehe meinen schwarzen Rock und meine graugestreifte Hose an. Fahren Sie direkt nach Wien oder müssen Sie umsteigen? Ich steige in Bruck um. Wieviel Fleischmarken gibst Du für diese Speise ab? Zwei, das heißt 100 Gramm. Um wieviel Uhr stehen Sie mei-

stens auf? Meistens stehe ich um 7 Uhr auf. Stellen Sie bitte, den Lautsprecher ab, man versteht sein eigenes Wort nicht mehr.

Weitere Übungssätze.

1. Die Hilfsarbeiter tragen die Mauern der zerstörten Häuser ab. 2. Um wieviel Uhr kommt der Zug an? 3. Was für ein Kleid ziehen Sie heute an? 4. Halten Sie mich bitte in meiner Arbeit nicht auf, ich habe wenig Zeit. 5. Es hat aufgehört zu regnen, gehen wir aus? 6. Karl gibt zuviel Geld für Vergnügungen aus. 7. Wen laden Sie heute abend zum Tee ein? Nur ein paar Freunde. 8. Er liest mir jeden Brief vor. 9. Der General legt einen Kranz am Heidenmal nieder. 10. Wann geht heute die Sonne unter?

Aufgabe:

I. Prestavi v slovenščino: Ich danke Ihnen sehr für das Wörterbuch, ich habe es gestern sehr notwendig gebraucht. Der arme Kerl hat für diese Arbeit fünf Stunden gebraucht. Dieser Baumeister hat schon mehr als 200 Häuser gebaut. Ich sage Ihnen, er hat mich tot gefragt. Diese gute Nachricht habe ich gerne gehört. Wir haben während der Vorstellung einige Male herzlich gelacht. Er hat viele Jahre in Deutschland gelebt und spricht daher fließend deutsch. Er hat sich dumm gestellt und nicht die Wahrheit gesagt, aber wir haben ihm nicht geglaubt. Wir haben ihr alles Gute zu ihrem Geburtstag ge-

wünscht. Er hat mir gezeigt, wo er wohnt. Diese arme Frau hat 3 RM Strafe gezahlt, weil sie ein Fenster schlecht verdunkelt hat. Er hat immer auf einen Gewinn in der Lotterie gehofft, aber er hat nie gewonnen.

II. Beantworten Sie folgende Fragen:

1. Was für Züge gibt es?
2. Was befördern die Güterzüge?
3. Wo halten die Schnellzüge?
4. Was muß man zahlen, wenn man mit dem Schnellzug fährt?
5. Was hat fast jeder Schnellzug?
6. Wo halten Lokalzüge?
7. Wie nennt man sie?
8. Wieviel Klassen führt fast jeder Zug?
9. Wo kann man sich am Bahnhof etwas zum Essen oder zum Trinken kaufen?
10. Darf man in jedem Abteil rauchen?
11. Was geschieht, wenn man in einem Abteil für Nichtraucher raucht?
12. Darf man Hunde in den Zug mitnehmen?
13. Welche Vorschrift besteht bezüglich der Hunde?
14. Darf man Gepäck in den Wagen mitnehmen?
15. Wann sind die Züge oft überfüllt?
16. Was macht der Schaffner?
17. Wo löst man die Fahrkarten?
18. Wo kann man die Bahnsteigkarte lösen?
19. Was kostet eine Bahnsteigkarte?

II. Setzen Sie diese Sätze in die zusammengesetzte Vergangenheit:

II. Postavi sledeče stavke v sestavljeni pretekli čas: (Ich mache meine Arbeit — ich habe meine Arbeit gemacht). Ich lache über einen guten Witz. 2. Du kaufst Dir ein neues Fahrrad. 3. Er raucht zuviel.

pisemske pošiljke z odprtini na strani so dovoljene, če te odprtine niso tako velike, da bi se v iste vrnilne druge dopisnice ali pisma Take odprtine je zalepiti s kosi papirja. Na ta način poslanske tiskovine je treba zavarovati z zalepljenjem s papirjem. Zalepljen papir pa naj zalepljenih odprtin popolnoma ne zadela. Naslovi morajo na vsak način nositi oznako »Drucksache«. Če oblasti kontrolirajo vsebino takih pošilk, lahko preberejo nalepljene papirje. Zalepljene pošiljke tiskovin v oblikih zloženih pisem brez oznake »Drucksache«, nadalje od vseh strani popolnoma zalepljene tiskovine, katerih ovitki so težko nadoknadljivi, so podvržene splošnim določilom.

* **Nemško rokodelstvo ima bodočnost** Reichswirtschaftsminister Funk je pri ogledu neke rokodelske razstave izjavil: »Samostojno rokodelstvo, ki se v totalni vojni tako uveljavi, se nima kaj bati bodočnosti. Nacionalsocialistična država bo po vojni pospeševala zopetno otvoritev rokodelstev ter v prid vojnih udeležencev olajševala ustanovitev novih obratov. Moderno rokodelstvo, ki koraka s tehniko in čuva svoje stvariteljske vrednote, predstavlja ljudsko in državo vzdržujočo, nacional-socializmu primerno gospodarsko in življenjsko obliko.«

* **Vojni poškodovanci postanejo politični voditelji.** Večje število vojnih poškodovancev so sprejeli v učne tečaje, da se jih izloča za politične voditelje stranke. Ti možje, ki nosijo večinoma vsi znake svojega junaštva, bodo brezdvomno dobro nadomestili in izpolnili vrzeli, ki jih je v voditeljskem zboru povzročila vojna. Ljudje, ki so se izkazali pred sovražnikom kot junaki in dobri Führerjevi vojaki, bodo gotovo tudi dobri voditelji v stranki in njenih odredih.

* **Preskrba papirja za pisatelje.** Ker polaga Reichspropagandaminister veliko važnost na to, da poklicni pisatelji ne bi ostali brez papirja in ostalega za njihovo delo potrebnega materiala, je pristojna gospodarska skupina odredila, da se jim pri razprodaji pisarniških potrebščin na drobno daje prednost na podlagi predloženih izkaznic. Želja Reichspropagandaministra je, da literarno ustvarjanje nemških pisateljev kljub vojni ne pride do zastoja.

* **Novinarski poklic ima na Hrvaškem javni značaj.** Poglavitnik je proglasil s posebno odredbo časnikarski poklic kot uradni poklic.

* **Za nakup prascev, plemenskih svinj in ovac je potrebno dovoljenje.** Kakor je bilo že uradno razglašeno, potrebujejo živinorejci, ki niso kmetovalci, za nakup prascev, plemenskih svinj in ovac dovoljenja pristojnega prehranjevalnega urada. Taka nakupna dovoljenja za svinje se bo izdajalo samo za svinje do 50 kg žive teže. Predlogom za

izdajanje tozadevnih dovolil se mora priložiti potrdilo Ortsbauernführer-ja, da je za prehrano svinje lastna krma na razpolago, ki omogoča najmanj trimesečno krmiljenje za poznejše domače klanje. S tem se bo omejilo svinjerejo samo na tiste osebe, ki imajo za pitanje dovolil krmil, ki jih ne dobivajo iz kmetijstva. Ta omejitev je potrebna, ker morajo kmetijski živinorejci sami skrbeti za zadostno preskrbo tržišča z mesom. Na vsak način se mora preprečiti nadaljnio povečanje konsumna krmil v škodo kmetijstva.

* **Šla je pod vlak** V noči od petka na soboto se je vrgla na Thesen-u pod vlak 22-letna hišna pomočnica Maria Kowatschitsch stanujoča v Marburg-u, Franz-Girstmayer-Gasse. Našli so jo v soboto zjutraj ter hkrati ugotovili samomor.

* **Samomor radi neozdravljive bolezni** Na pokopališču v Sachsenfeld-u je 54-letni Anton Delakorda izvršil samomor. Prezrel si je vrat. Predno mu je Nemci Rdeči Križ audil pomoč, je bil nestranež že izkvravel. Delakorda je storil samomor radi neozdravljive bolezni.

* **150.000 predstov za izboljšanje delovnih pstopkov** so v minulih mesecih stavili svojim obratovodjem delavci raznih industrijskih podjetij Nemčije. Od tega so dve tretjini vseh zamisli sprejeli ter jih že praktično izrabljajo. Gre za razne izume na področju izpopolnitve raznih delovnih procesov, ki so osvobodili 15.000 parov delovnih rok, hkrati pa prinašajo štednjo v porabi elektrike, materiala in časa. Kakor vidimo in trdimo pri vsaki priložnosti, je nemški delavec vedno in povsod z rokami in umom pridno na delu za napredek tehnike.

* **Romunija je kaznovala devet svojih biših diplomatov.** Romunska vlada je odvzela devetim diplomatom, ki rovarijo v tujini zoper svojo lastno domovino, romunsko državljanstvo ter zaplenila njihovo v Romuniji se nahajajoče premoženje.

* **V dveh mesecih so Angleži zaprli 38.898 Indijcev.** Angleški kolonijalni minister Amery je izjavil v Spodnji zbornici, da so angleške oblasti v času od 15. marca do sedaj v Indiji pozaprle 38.898 Indijcev. Gre za povzročitelje kongresnih nemirov.

* **Velike poplave v Arkansasu.** V Arkansasu (USA) so nastale velike poplave. Voda je narasla s toliko silo, da so morali pretekle nedeljo ustaviti preskrbo mesta Forth Smith, ki šteje 30.000 prebivalcev.

* **Prvo ameriško vzletišče v Angliji.** V Andrewsfieldu (Anglija) so ameriški vojni pionirji zgradili prvo vzletišče ameriške vojske. Vzletišče je že zgrajeno ter ga uporablja ameriško letalstvo.

* **Letalaki gangsterji pobili 33 dojenčkov.** Pri napadu na italijansko mesto Reggio Calabria je bila z bombo zadeta tudi hiša za najdenčke. Vsed

eksplozije je bilo ubitih 33 dojenčkov. Smrt pod ruševinami je našlo še 14 dojlj in neka nuna. Anglo-ameriški gangsterji so se s tem napadom zopet žalostno ovkovečili v zgodovini letalskega vojskovanja.

* **Angleži se prilagodevajo Sovjetom.** V Londonu v Whitehallu, to je mestnem delu, kjer stojijo vladne palače, so baje začeli opuščati tradicionalno nošnjo črnih dolgih sukenj in belih ovratnikov. Temu v sledu so sledile tudi osebnosti po bankah. Žene in hčerke teh visokih gospodov so pa začele z nošnjo ruskih bluz in kozaskih pačev. Torej vse iz »simpatij« do Stalinovega zavestništva!

* **Kreta je nepremagljiva Irndnjava.** Madžarski novinar baron Vince Georgey, ki se je ravnolar vrnil iz obledovalnega polovanja po grškem otoku Kreti v Sofijo, imenuje Kreta v nekem poročilu, ki ga je prinesla bolgarska »Zora«, »hrbtenico za raščito balkanskega polotoča«. Dobil je vtis, da je Kreta nepremagljiva Irndnjava.

* **Novi japonski poveljnik na otoku Java.** Generalmajor Kumakiči Harada, ki je doslej poveljeval neki armadni skupini, je bil imenovan za dni vrhovnim poveljnikom japonskih sil na otoku Java.

* **Sofijski židje morajo zapustiti bolgarsko prestolnico v treh dneh.** Bolgarski notranji minister je izdal naredbo, ki poziva vse v Sofiji bivaajoče židje naj v teku treh dni zapustijo prestolnico ter se podajo v notranjost dežele.

* **Težka železniška nesreča v Zedinjenih državah.** Preteklo soboto se je odigrala na železniški progi Atlantic—City—New York velika železniška nesreča. Na vožnji iz Atlantic Cityja v New York se je iz nezanih vzrokov izfiril neki osebni vlak. 18 potnikov je bilo pri tem ubitih daleč nad 100 pa ranjenih.

* **O obsegu poplave v Zedinjenih državah.** Posledjek je prispela iz Cikaga vest, da še valovi reke Illinois vedno naraščajo. 10.000 delavcev gradi nasipe, da bi zadržali poplavo. V Indianij, Oklahomi in v Kansasu je nevarnost že minila. V štirih mestih, v katerih je moralo zapustiti več kot 100.000 ljudi svoje domove, se begunci že zopet vračajo. Škoda cenijo na 40 milijonov dolarjev.

UNTERSTEFERER!

Die Wichtigkeit der deutschen Sprachkenntnisse beweisen die kürzlich abgeschlossenen deutschen Sprachkurse des Steirischen Heimatbundes, die von 107.000 Unterstefirern besucht wurden. Nehmt euch daran als Beispiel und lernt deutsch!

<p>Aufgabestempel</p> <p>RM _____ Rpf _____</p> <p>Absender (Name, Wohnort, Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk):</p> <p>Eingezahlt am _____</p> <p>Betrifft (Rechnung, Kassenzeichen, Buchungsnummer usw., bei Steuerzahlungen Steuerart und Nummer):</p>	<p>Absender: _____</p> <p>Postanweisung</p> <p>auf _____ RM _____ Rpf, wörtlich: _____</p> <p>An _____ in _____</p> <p>Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk: _____</p> <p>Postvermerk Nr. _____</p> <p>Eingetragen durch: _____</p> <p>am _____</p>	<p>(Raum für Vermerke des Absenders für seinen eigenen Geschäftsbetrieb)</p> <p>Einnahmestempel</p> <p>Reichsmark _____ Rpf _____</p> <p>In Ziffern)</p> <p>Empfänger: _____</p> <p>Postvermerk _____</p> <p>Postannahme</p>	<p>um Aufkleben der Freimarke durch den Absender</p> <p>(Gebührensätze umseitig)</p>
--	---	---	--

4. Fräulein Mathilde spielt den ganzen Tag Klavier. 5. Karl arbeitet täglich zehn Stunden und mehr. 6. Wir sagen immer die Wahrheit. 7. Hört Ihr das Klopfen an der Türe? 8. Die deutschen Soldaten kämpfen immer tapfer. 9. Herr Paulin, wie teuer verkaufen Sie einen roten Kanarienvogel?

Wörter.

abfahren (du fährst ab) — odpeljati se (ti se odpelješ)

abgeben (du gibst ab) — oddati (ti oddaš)

abnehmen (du nimmst ab) — odvzeti (ti odvzameš)

abstellen — odstaviti

abtragen (du trägst ab) — odnesti (ti odneseš)

ankommen — dospeti

anziehen — obleči

aufhalten (jemanden) — zadržati (koga)

aufhören — nehati

aufstehen — vstati

ausgeben — izdati

ausgehen — veniti

ausschwitzen — spotiti se

Befinden (s) — počrtje

bluten — krvaveti

einige — nekateri

einladen — povabiti

Fleischmarke (w) — mesna znamka

Fremdenkörper (m) — tuje telo (smet)

geben (gibst) — dati (daš)

gestreift — progast

Gramm (s) — gram

grau — siv

Grippe (w) — gripa

gurgeln — grgrati

Hals (m) — vrat

halten (hältst) — držati (držiš)

herausen — zunaj

Hundewetter (s) — pasje vreme

husten — kašljati

Krankenhaus (s) — bolnišnica

Lautsprecher (m) — zvočnik

Lid (s) — veča

Lösung (w) — raztopina, razrešitev

POLITIČNE BELEŽKE

□ **Rooseveltova lakomnost po svetovni oblasti.** Ameriški časopis »News Week« piše: »Kje bodo dobile Zedinjene države po zmagovito končani vojni svoja oporišča? Na vsak način je potrebno da se ta problem reši že med vojno, ker bo po vojni ljubosumnost med zavezniki velika, kar bo oteževalo vsak sporazum. Nujno je, da se postavi minimalen program za črto oporišč, ki jih zahteva Amerika. Načrt je sledeči: V Atlantiku razpolaga Amerika že z oporišči na Grönlandiji, Neufundlandiji in Islandiji. Ta oporišča varujejo morsko pot v Evropo. Nadalje ima v Braziliji oporišča, ki predstavljajo varstvo za morsko pot v Afriko. Zaščitni je pa hkrati ameriške mornariške in letalske baze v Dakaruju, Frestownu in v Liberiji. Da bi se dalo Evropo kontrolirati tudi od juga, mora Amerika imeti oporišča tudi na Gibraltarju, Malti in v Aleksandriji, hkrati se pa mora tudi Tunis igraditi kot letališče, od koder bodo letala lahko naki čas zletela na poljubno točko južnega dela Evrope, ako bi nastale težave Tudi na Kreti ter neke v bližini Ankare se mora urediti ameriška vzletišča. Najvažnejše točke kakor Singapur in Freetown morajo biti v bodoče Ameriki na razpolago. Obvladanje Atlantika in Pacifika vključno otokov ter nasproti ležečih obali predstavlja glavno skrb Amerike in je treba načrte o oporiščih čim prej urediti. V Pacifiku zahteva Amerika baze na Formoziji in v Nagasabiju radi kontrole Japonske.« Tako bi Amerikanci radi pohrustali ne samo sile ali, temveč tudi svoje zaveznike.

□ **Vprašanje »globalne strategije«.** Kakor poročajo nemški listi iz Lizbone, se je Roosevelt v pismu, ki ga je Davies izročil Stalinu, dotaknil tudi vprašanja »globalne strategije«. V znak poklona pred Stalinovim prestolom je izjavil Roosevelt tudi svojo načelno pripravljenost za vzpostavitev druge fronte v Evropi. V svojem pismu zahteva Roosevelt med drugim tudi ameriška vojna oporišča v Sibiriji, zlasti na polotoku Kamčatka. Ta oporišča bi služila za vojno proti Japonski. Končno pa Roosevelt vzpodbuja sklicanje konference, ki bi se je udeležili Stalin, Roosevelt, Churchill in Čangkajšek.

□ **Beneš bo sprejet v Beli hiši in v Kremlju.** Taka poročila prihajajo preko nevtralnih držav iz sovražnega tabora. Praviijo, da je Beneš kot vodja čeških emigrantov edini mož, ki uživa v Londonu, Washingtonu in v Moskvi nek »ugled« in da bi ga zato radi Anglosasi vpregli za posredovanje v gotovih nesporazumih, ki jih med plutokrati in boljševiki ne manjka. Baje mislita Roosevelt in Churchill, da bi Beneš utegnil pregovoriti Stalina, naj bi se odločil za osebni sestanek s Churchillom in

Rooseveltom. Znano je namreč, da Stalin odklanja vsak osebni stik s svojimi plutokratskimi zavezniki, ki so si složni in edini samo v tem, da bi porazili Nemčijo.

□ **Emigranti se grizejo med seboj.** Iz Londona je prišlo poročilo agencije »Tass«, ki pa še od druge strani ni potrjeno, da je takozvani češki državni svet podal izjavo proti poljski emigrantski vladi. Čehi se in isti sklicujejo na dogodke v letu 1938, ki so vodili do odstava Sudetov ter na dogodke v pomladi leta 1939, ki so povzročili razpad Češkoslovaške ter zavzemajo ostro stališče proti Poljakom, ki so se že takrat okoristili iz spora med Češkoslovaško in Nemčijo in so tudi v slučaju Katyn dokazali, da so »zaveznikom« sovražno naklonjeni.

□ **Stalin lovi kaline.** Stalin je glasom poročil iz nevtralnih držav nedavno sklical nekakšno »vseslovensko konferenco« v Moskvo, na kateri so mu razni delegati propadlih slovanskih držav potrdili, da je Sovjetska edini zaščitnik Slovanov na svetu. Slučaj umora 12.000 poljskih oficirjev pri Katynu, ki so predstavljali elito nekdanje Poljske in so bili tudi Slovani, so najboljši dokaz kako Stalin s svojimi GPU-morilci štiti Slovane. Nobenega dvoma ni, da Slovani danes poznajo Stalina, njegovo naklonjenost in zaščito ter vse, kar goji do Slovanov, tako dobro, da mu tudi nobena konferenca v tem pogledu ne bo več koristila.

□ **Severoafrkanci nočejo k vojakom.** General Giraud je Angležem in Amerikancem obljubil, da bo formiral 400.000 afriških vojakov pod francosko zastavo ako zasedejo Francosko Severno Afriko. Ko se je sedaj po več kakor šestmesečnih bojih z velikimi žrtvami izvršila zasedba, je general Giraud kljub vsem naporom sestavil jedva par čet, ki so stopile v francosko armado. Prebivalstvo se namreč pozivu za prostovoljen vstop ni odzvalo in ko končno tudi nagrade, ki jih je Giraud razpisal, niso učinkovale, so se Afrikanci iz strahu pred silo umaknili v gorovja da so se na ta način izognili vojaški službi.

□ **Amerikanci bodo odlikovali gospo Čangkajškovo.** Iz Amerike poročajo, da bo znani politik Wendell Willkie dne 2. junija t. l. izročil soprogi maršala Čangkajška takozvano ameriško Churchmanovo odlikovanje, ki ga Amerika podeljuje za zasluge na področju sporazumevanja in zblizanja narodov. Ker je gospa Čangkajškova potovala po Ameriki, da bi za svojega moža dobila pomoč v materijalu, orožju in municiji, se je lahko prepričala, da njenih govorov in predavanj Amerikanci niso pravilno razumeli, ker bi ji sicer ne dali svetinjo za sporazumevanje med narodi, temveč orožja, ki ga išče in potrebuje.

IZ ZDRAVILSTVA

Starost nekaterih bolezni

Ze v svetu prvih kultur na Vzdodu so bistroumnejši poedinci opazovali človeške bolezni in nekateri tudi uspešno zdravili. Hippokrat e poznal že precejšnje število bolezni tako n. pr. trebušni legar, ustno gnilobo, padavico, grizo, vnetje prsne mreže, haermorrhoid«. Arabski zdravnik Rhayes (r. 850) je prvi opisal doberce, poznal je tudi prave osepnice, ki so se prvotno pojavljale pri kamelah. Prva epidemija črnih koz je zadela Evropo v VI. stoletju po n. št. Azijsko kolero poznajo v Indiji že izza davnih doo, v Evropi pa se je pojavila šele l. 1830. Tudi griza je bila znana že v starih časih; besedo dizenterija najdeš pri Herodotu. Malarijo so poznali v stari Grški in v Rimu in jo omenja tudi mlajši Plinij. Antični zdravniki so takisto poznali jetiko. O sifilisu mislijo, da se je pojavila v Rimu ob času njegovega propadanja, drugi pa menijo, da so jo prenesli v Evropo Kolumbovi pomorščaki. Najdena okostja starih Američanov pričajo, da je bila sifilis v Ameriki dokaj razširjena. Tetanus so poznali že grški zdravniki. Aristotel je poznal steklino le pri živalih, pri človeku jo je opisal Celsus l. 23—30 pr. n. št. Najstareje poročilo o epidemiji resne kuge najdeš pri Oribaziju (326—403 po n. št.). Naziv sladkorna griza, diabetes boleča iz III. stote a pred n. št. od Demetrija Hippokrat je dajal sredstva zoper debelost? V historiji je Platon videl bolezni, ki nastaja iz motenj v maternici. Srčne hibe je zabeležil Galenos l. 131—201 po n. št.

Sele z iznajubo drobnogleda (mikroskopa) je bilo omogočeno temeljito spoznavanje bolezni in njih zdravljenje. Izmed najvažnejših odkritij naj omenimo: l. 1880 je Eberth odkril Bacterium tiphi, povzročitelja legarja; mikroba, ki povzroča azijsko kolero, Vibrio cholerae, R. Koch l. 1884; Bacterium pestis, povzročitelja kuge l. 1894. Kitasato in ob istem času Yersin, Corynebacterium diptheriae, povzročitelja davice, l. 1884. Löffler, povzročitelja gnojenja je vzgojil l. 1883 Fehleisen, povzročitelja kapavice — Micrococcus Gonorrhoeae — l. 1879. A. Neisser, povzročitelj a pljučnice Diplococcus pneumoniae, (sicer Steptococcus lanceolatus) so raziskali Gamalei, Fränkel in Weichselbaum. Povzročitelja jetike je odkril l. 1882. Koch, Schaudinn je l. 1905. odkril Spirochaeta pallida, povzročitelja sifilisa itd. Iz tega vidimo, da je petletje 1880—1885 bilo posebno srečno v odkrivanju starih sovražnikov človeškega rodu.

Oddajni pečat RM _____ Rpf. _____ (Ime, bivališče, cesta, hišna št., del sgradbne, nadstropje): Vplačano _____ Se nanaša na račun, blagajniški list, vplana števil., pri davkih, vrata davka in števil.)	Odpošiljatelj: _____ _____ Poštna nakaznica na _____ RM _____ Rpf. v besedah: _____ _____ Reichsmark Gosp. _____ Cesta, hišna števil. del sgradbne, nadstropje: _____ Poštna opazka _____ Štev. _____ Vplano po: _____ števil. prihoda _____ dne _____	Tujak naj prilepi odpošiljateljsko znamko Pristojbine zadaj	Odpošiljateljeve opazke za lastni obra Dostavni list — Dobro hranite — Reichsmark _____ Rpf. _____ (v številkah) Prejemnik: _____ In _____ Poštna opazka _____ Aufgabenummer _____ Oddajni pečat _____ Poštno povzetje
--	---	--	---

- Magen (m) — želodec
- Magenleiden (s) — želodčna bolezen
- Mittel (s) — sredstvo
- niederlegen (etwas) — položiti (nekaj)
- niesen — kihati, kihniti
- edentlich — reden, praviien, pošten
- plombieren — plombirati
- plötzlich — nenadoma
- ruhig — miren, -a, -o
- schicke — poslati
- Schmerz (m) — bolečina
- Schnitten (geschnitten) — rezati
- schwitzen — potiti se
- Tröpfchen (m) — kaplja
- untergehen — potopiti se

- verderben (verdirbst, verderben) — pokvariti (pokvariš, pokvarjen)
- verköhlen (sich) — prehladiti se
- vorbeisein — preteči, miniti
- vorgestern — predvčerajšnjim
- vorlesen (du liest vor) — glasno čitati, predavati
- wahrscheinlich — najbrže
- Wasserstoffsperoxyd (s) — vodikov superoksid
- Watte (w) — vata
- wenigstens — vsaj, najmanj
- wirksam — učinkovit, -a, -o
- Wort (s) beseda
- Wunder (s) — čudo
- ziehen — vleči
- zurück sein — nazaj priti

- Redewendungen — rekla.**
- mir ist kalt — zebe me
  - was fehlt Ihnen? — kaj vam je?
  - schlecht aussehen — slabo izgledati
  - mir ist nicht gut — slabo mi je
  - sich zu Bett legen — vleči se
  - sich einen Zahn ziehen lassen — si dati zob izdreti
  - sich ruhig halten — mirno se (zadržati)
  - ein paar — nekaj, nekoliko

Zatemnitev od 22. do 4. ure

Italija kot južna trdnjava Evrope

Benito Mussolini je leta 1914. izstopil iz italijanske socialistične stranke ter ustanovil list »Popolo d'Italia«. Takrat je rekel, da bo za svetovno vojno prišla revolucija in imel je prav. Svetovna vojna je italijanski narod vzdramila ter mu povedala, da je napočil čas, ko se mu je treba začeti dvigati. Pod to parolo je Mussolini leta 1919. ustanovil fašistično gibanje, ki je imelo ustvariti protiutež boljševiški nevarnosti, ki je pod vplivom revolucije v Rusiji začela ogrožati italijanski narod. Židovsko-boljševiška gonja se je namreč trudila, izkoristiti krizo demokracije, povzročiti anarhijo ter se ob ugodnem trenutku polastiti režima.

Večinoma iz samih frontnih bojnikov sestavljeno fašistično gibanje je Mussolini stavil v boj zoper notranje razdiralce Italije, da bi preprečil njen razpad. Začel se je boj med skrajno desnico in skrajno levico. Marksizem je imel veliko število volilcev in pristašev za seboj, ampak njegovi voditelji, kakor nikjer drugod, tudi v Italiji niso znali ustvariti za ljudstvo nekaj pozitivnega. Na mesto konstruktivnega poseganja v dogodke, so ljudske množice usmerjali v anarhijo, vodili štrajke ter slabili narodno gospodarstvo.

Ta neizprosni boj med rastočim fašizmom in razdiralnim komunizmom je do leta 1922 dosegel svoj višek. Ko je državna uprava že izgubljala tla pod nogami ter ni bila več v stanju, vzdrževati mir in red, so začele oborožene fašistične formacije same delati mir ne da bi jih pri tem legalna oblast bila podpirala ali ovirala. Rimska vlada je takrat mirno gledala pretakanje krvi. Bila je pač mnenja, da je ne boli, če se opozicija v obliki komunizma in fašizma kolje med seboj. Fašizmu je pri tem kljub manjšini uspelo premagati komunizem ter priti do oblasti, kjer je potem odpravil vse, kar je še količkaj dišalo po demokraciji in njenih priveskih.

Notranja konsolidacija Italije je bila tako temeljita in jedrnata da se jo edino lahko primerja z nacionalsocialistično v Nemčiji. To je Mussolini-ju omogočilo, da je načel tudi zunanje-politične probleme, ki so v interesu italijanskega ljudstva. Italija je ena izmed tistih držav Evrope, ki ima izredno gosto naseljenost prebivalstva, ne da bi imela tudi dovolj prostora in dobrin za preživljanje naroda. Primanjkuje ji predvsem rodovitne zemlje in surovin. Bilo je torej čisto naravno, da se je Mussolini-jeva zunanja politika resno začela ozirati po kolonijah, ki jih nujno potrebuje za svoj obstoj. Njeni tožadevni pogledi so se naravno usmerili v najbližje sosedščino to je v Afriko, kjer je že imela nekaj svojih kolonijalnih posesti. Spretna zunanja politika ji je omogočila abesinsko vojno, ki je bila začetek in podlaga italijanskega imperija. To pa seveda ni šlo v račun Angliji, ki je kot prvi imperij sveta želela, da ostane Italija revna in mala, ker je to v interesu Angležev, ki znajo imenitno živeti na račun manj bogatih narodov.

Zbruh sedanje vojne med Nemčijo ter Anglijo in Francijo ki je imel svoj izvor v nemškem pomanjkanju življenjskega prostora in surovin, je naravno moral pritegniti tudi Italijo v vojni vrtimec. Slične želje, isti interesi in isti nasprotniki so morali izvabiti Italijo v vojno, kakor so zagrabili v Aziji tudi Japonsko. Danes se Italijani rame ob rame borijo skupno z Nemci za svoje skupne in pravične cilje in zahteve.

Razvoj dosedanjih bojev Italije in z njo povezane Nemčije v Afriki je znan. Ako se z gotovostjo računa, da bodo Anglosasi poskušali na evropskem kontinentu ustvariti novo fronto, se lahko reče, da se jim zdi to v Italiji kot južnem boku Evrope menda najbolj zapeljivo. Mnogo znakov govori za to, da vidijo Angleži in Amerikanci v Tunisu točko, iz katere bi se menda najbolje poskusilo skočiti na evropska tla. Usidrati se na otoku Siciliji, Sardiniji, morda mogoče tudi na Korziki in končno v Italiji, na južno francoski obali, na Balkanu itd., je želja Angležev in Amerikancev ki imajo sedaj v Francoski Severni Afriki precej svojih sil. K sreči je italijanska oborožena sila z nemško pomočjo s šestmesečnim zaposlevanjem anglosaških sil v Tunisu znala imenitno izkoristiti za utrditve obrambnih pozicij na vseh otokih Sredozemskega morja, kakor Sicilije, Linose in Lampeduse in seveda tudi same italijanske celine. To je angleško-ameriškim generalnim štabom precej prekrizalo načrte. Izdelovati in študirati bo treba bolj težavne cilje, kakor je bila na primer zasedba Francoske Severne Afrike,

ki je ni nikdo branil. Bombardiranje Sicilije podčrtava strateško važnost tega otoka, ki je tudi del predtrdnjave Italije v Evropi, v Sredozemskem morju in je že v času Rimljanov igral veliko vlogo. Tega se dobro zavedajo Anglosasi, posebno Angleži, ki med prevažanjem svojih spremljiv iz Gibraltarja na Malto vedno hujše bombardirajo Sardinijo, da jim italijanske sile tega otoka ne bi uničile ladij. V tem je dokaz, kako velike važnosti je tudi ta otok ki je najmoderneje utrjen in pripravljen za vsak primer. Z eno besedo: Italija, ki jo smatrajo Angleži in Amerikanci morda za najbolj občutljivo in ranljivo točko v Evropi, je danes ravno tako trdo in dobro oborožena in utrjena, kakor je utrjena in nezavzetna francoska

PK-Kriegsbericht Leopold (PBZ — Sch).

Im Kampfgelände von Noworossijsk Kanoniere bringen Körbe mit leeren Kartuschen zurück.

in vsa ostala evropska, pod nemško in italijansko obrambo stoječa evropska obala.

IZ CARSTVA PRIRODE

Sonce in nebesna sinjina

Človek zdaj se ne more v vsemirje, da bi si od blizu ogledal, iz česa in kako so sestavljeni sonce, luna in zvezde. Ima pa velikanska daljnogleda, ki nebesna telesa nekako potegnejo bliže našim očem, kar je konec koncev prav toliko vredno. Z njihovo pomočjo se nam široko odpira ves neizmerni svetovni prostor, dokler ne zadenejo teleskopi na temno materijo, ki je ne morejo prodreti. Ali celo v tem primeru nam priskočijo na pomoč matematiki s svojimi računi, da nam ustvarijo podobo tudi tistih reči, ki se neposredno ne morejo videti. Na ta način se je n. pr. v najnovjšem času zbral bogat material o tem, kako so zvezde sestavljene v svoji notranjosti. Opazovanja s teleskopi in matematične teorije nam torej v vzajemnem delu sestavljajo nekakšno čarobno raketo, s katero lahko v duhu posvetimo skoraj v vsako poljubno točko vse mirja.

Pa se vkrcajmo zdaj v našo namišljeno raketo in pogovorimo nekoga, naj nas odstreli proti vsemirju. Potrebujemo samo tolikšno začetno brzino, da nas odnese malce proč od zemlje. Nekoliko več kot 11 km na sekundo popolnoma zadostuje. Za ostalo pot pa že poskrbi sončna privlačnost, ki nas kar srka naprej po začrtani poti, če je nam potnikom prav ali ne. Pri izbrani začetni brzini bi trajalo potovanje nekako deset tednov. Že po prvih sekundah poleta nas iznenadijo neke nenavadne izpremembe: Najprvo se začno vse barve na svetu strašno naglo izpreminjati. Nebo postaja vse temnejše in temnejše, in slednjič se nam pokažejo z njegove polnočne

Nedavno Churchill-ovo in Roosevelt-ovo konferenco v Washington-u je pravzaprav povzročil nov nastali strateški položaj v Sredozemskem morju. Da se bodo letalski napadi na italijansko otočje in Italijo nadaljevali, je jasno. Sila osi pa seveda tudi ne vznemirjajo namigavanja in grožnje z invazijo. Medtem, ko so doslej Sicilija, Sardinija in Tunis bili zapora angleškemu prevozu iz zahodnega v vzhodno Sredozemsko morje, bi Sicilija šele v slučaju poskusa anglo-ameriške vazije lahko pokazala svojo pravo veljavo. Še izkustva učijo, da se izkrcanja lahko posreduje če jih nasprotnik izvede iznenadno. Ker morebiten poskus vpada Anglosasov na italijansko ozemlje ne more več iznenaditi, je zato do neke mere že obsojen na neuspeh. Če bi pa nasprotniku kljub vsem varnostnim pripravam uspel predor po morskem cesti Sicilije, bi si na takozvanem stekleničnem vratu pri Otrantu, na močno utrjenem otoku Sasono ter ob budno zastraženi obali Apulije razbil svoje glave, da ne govorimo o modernu utrjeni albanski obali, ki brani in straži Jadransko morje. Končno so tu še otok Kreta in otoki Dodekanez, ki s svojimi utrdami onemogočajo morebiten poskus vpada v Grčijo. Odslek Italija je tisti del evropske fronte, ki je ravno tako varen in siguren v rokah sil osi, kakor so nezavzeti vsi ostali deli.

Pri vsem tem pa ne gre podcenjevati, kdo brani Italijo. Če kdo, potem se Mussolini-jeva Italija zaveda važnosti svojih sredozemskih postojank. Ves italijanski narod vé, zakaj gre, ter s svojim vzornim vodstvom vred, pripravljen na vsako žrtev ki je v interesu obrambe Italije in vse Evrope. Pod umnim Mussolini-jevim vodstvom je fašizem obračunal s svojimi notranjimi nasprotniki ter rešil narod in državo pred prepadom. Kakor svoje notranje zadeve, tako bo Italija s pomočjo Nemčije kot svoje zaveznice prekrizala tudi vse nakane Angležev in Amerikancev, da bi potom vdora v Italijo, zasedli Evropo, ki je nemško-italijanski življenjski prostor. Sovražniki sil osi so v dosedanjih afriških bojih morali ugotoviti in spoznati, da je oborožena sila, ki jo je ustvaril in organiziral Mussolini, nekaj čisto drugega, kakor je še bila v prvi svetovni vojni, ko je Italija bila še pod demokratskim režimom. Če so si Anglosasi, v mnenju, da je Italija Ahilova peta sil osi, izbrali Italijo za tisto točko, kjer mislijo najprej prodreti na evropsko celino, bodo v teh svojih upih gotovo iznenadeni. Fašistična Italija se je v tej vojni s svojo oboroženo silo uveljavila že na vzhodu zoper Sovjetijo in bi na morebitnem poskusu prodiranja preko Sicilije v Sardinijo tudi Anglosasi doživeli svoje iznenadenje.

temne zvezde, ki pa ne migljajo več prijamo kakor na zemlji, marveč nas gledajo srepro, z nepremičnimi, kakor igle ostrimi žarki. Sončna svetloba je postala trda, jekleno bela, in senca, ki jih meče, so trde in ostre. V neznanskem času je izgubila narava velik del svoje lepote in vsi svoj mehki čar. Vse te pojave si razlagamo na ta način, da zadošča pri naši brzini že nekaj trenutkov, da se popolnoma oddaljimo iz območja zemeljskega ozračja in tukaj šele opazimo, koliko hvaležnosti smo dolžni njegovemu pomirjajočemu vplivu, da nam teče življenje bolj veselo, kakor v teh brezkompromisnih kontrastih med svetlobo in senco.

Za trenutek se ustavimo na našem poletu in si skušamo razjasniti znanstvene razloge te grozote spremembe. Mislimo si, da stojimo neke v pristanišču na pomolu, pa opazujemo valove, ki se vale z morja in udarjajo ob železne stebre valobrana. Veliki valovi se malo menijo za stebre. Ob njih se sicer razdele na desno in levo, za njimi pa se takoj spet strnejo kakor četa vojakov, ki jim stoji na poti drevo. Videti je, kakor da zanje vobče ne bi bilo stebrov. Za majhna valčke so pa stebri valobrana prav resna ovira. Ti ne morejo preko, ampak se na njih odbijajo in se kakor živi kodri v vseh smereh širijo po vodni gladini. Tehnik rabi za ta pojav izraz, da se valovi stresajo ali razpršujejo. Za velike valove je torej ovira v obliki železnih stebrov hla pomena, dočim male ali kratke valčke popolnoma razprši.

Valobran in valovi so prav pripraven model, na katerem si bomo poskušali predočiti, kako se utira sončna svetloba pot skozi zemeljsko ozračje. Ozračje je neke vrste valobran za sončno svetlobo, postavljen med zemljo in vsemirjem, v katerem tvorijo ovire zračni molekuli, drobna

vodne kapljice, delci prahu in dima. To so stebri ali lega valobrana.

Vodni valovi, ki smo jih opazovali tamkaj, so v našem sedanjem primeru zamenjani s sončno svetlobo. Kakor znano, je sončna svetloba mešanica raznobarnih luči, o čemer se prav lahko prepričamo, če pogledamo proti soncu s stekleno prizmo ali če jo opazujemo, kako se loml in raztruje v kapljicah dežja, tvoreč pisano mavrico. Znano nam je tudi, da je svetloba valovanje etra in da tvorijo različno barvno svetlobo različno dolgi valovi. Če nam prihajajo v oko daljši valovi, vidimo rdečo svetlobo, pri krajših valovih pa modro in vijoličasto. Vsa ta mešanica valov, katerih je sestavljena sončna svetloba, se mora na poti proti zemlji prebijati skozi vse našete stvari, ki smo jih poprej spoznali v zemeljskem zraku prav tako, kakor se morajo morski valovi prebijati skozi stebre valobrana, preden dosegajo obalo. In zračne ovire učinkujejo na vse svetlobe na popolnoma slični način. Dolgi valovi rdeče svetlobe prehajajo skoraj nemoteno skozi atmosfero, kratki valovi modre in vijoličaste svetlobe se pa razprše v njej na vse strani.

Posamezni žarki sončne svetlobe prihajajo telej po zelo različnih potih na zemljo. Val modre svetlobe zadene prav gotovo neke na drobni prahu, na katerem se odbije v čisto drugo smer, iz katere je prišel. In potem zadene spet ob drug drobci, na katerem mora znova menjati pot. Neštokrat zadene ob delce gnote in neštokrat mora menjavati pot, dokler ne pride po silno zverženi poti — slično kakor blisk — slednjim vendar le v naše oko. Modra svetloba torej prihaja do nas prav od povsod, iz vseh mogočih smeri in prav to je vzrok, zakaj se nam vidi nebo iste barve.

Dolgi valovi rdeče svetlobe minejo vse ozire, iz katere zadenejo v ozračju brez razpršitve in brez odklona in nam padajo v oko direktno po najkrajši poti. Ako gledamo v sonce, dojemamo njega sliko in prvi vrsti s posredovanjem rdečih žarkov, ki pa seveda nikakor ne predstavljajo vse sončne svetlobe, ampak samo tisti del, ki se v razpršil v atmosferi. Zemeljsko ozračje deluje kakor nekakšno sito, ki propušta direktno samo dolgovalovne žarke rdeče svetlobe, dočim lahko prehaja modra svetloba skozenj samo po ovinkih. To sito ali filter je vzrok, da se vidi sonce na manjši bolj rdečkaste barve kakor je v resnici. In čim gostejše je sito zemeljske atmosfere, čim več je v njej ovir, ob katere zadevajo svetlobni valovi, tem več modre svetlobe se razprši in sonce je videti še bolj rdeče. Posebno nazoren je ta pojav v megli, ali če ga opazujemo skozi tolake pare. Zjutraj in zvečer, ko stoji sonce nizko na obzorju, morajo napraviti žarki dosti daljšo pot skozi ozračje kakor opoldne, ko prodajo skozi skoraj v navpični smeri. In zaradi tega je sonce zjutraj in zvečer tudi najbolj rdeče. V prašnem in zadimljenem zraku velemest je ta barvitost seveda še dosti bolj izrazita kakor na deželi. Posebno fantastični in ognjeni sončni zahodi se opazujejo zmerom po močnih ognjenikih izbruhih, ko je vse ozračje nasičeno z vulkanskim prahom in pepelom.

Spoznali smo spremembe, ki jih utrpí sončna svetloba na poti skozi ozračje. Resnična sončna svetloba, kakršna zapusti sončno površino in ostane nespremenjena po praznem svetovnem prostoru, je mešanica vseh tistih barv, v katere se razkroji v našem ozračju. Ako hočemo to svetlobo rekonstruirati, potem moramo zlití nebesno modrino s toplimi in rdečimi odtenki direktne sončne luči. Rezultat je tista mrzla, jeklena, bela luč, ki nas je iznenadila tisti trenutek, ko je naša namišljena svetloba šinila iz zračnega plašča naše zemlje.

Lomljenju in razprševanju sončne svetlobe v zraku se moramo v prvi vrsti zahvaliti, da je naša zemljica tolikanj lepa. Sinje nebo opoldanskih ur, tople, oranžno rdeče zarje sončnega zahoda in zahoda, praviljicne podobe zlatih oblakov zjutraj in zvečer, tajinstveno se prelivačoče od somraka, krvavi odsevi na gorskih vršacih, jabolčno zelena barva zahodnega neba, pa hladna sinjina vzhoda — vse ima v tem pojavu svoj tvor.

Čim zapustimo ozračje, ostane vsa ta prelestna barvna simfonija za nami in objame nas čisto čudno svet, v katerem ni mehkih prehodov in prelivov, ampak je vse estro razdeljeno na svetlobo in senco.

TO IN ONO

Sardinija

Novo nastali strateški položaj na jugu Evrope je do neke meje obrnil pozornost na italijansko sredozemsko otočje, ki predstavlja nekakšne predtrdnjave Italije in Evrope ter pripravljenost, odbiti vsak morebiten napad Angležev in Amerikancev iz Francoske Severne Afrike na italijansko ozemlje. V eni zadnjih števil našega lista smo že popisali največji otok Sicilijo. Aktualna pa je tudi Sardinija, ki stoji v strateškem pogledu takoj za Sicilijo.

Sardinija meri 24.090 qkm ter je naseljena s komaj nekaj nad enim milijonom prebivalcev. Sardinijo loči od najbližjega francoskega otoka Korzike, ki je sedaj zaseden po italijanskih četah, morska cesta Bonifacija. Otok meri po dolžini od severa proti jugu 271 km ter od zahoda proti vzhodu 145 km. Obala je dolga 1553 km, na vzhodu neravna, bolj skalnata ter revna na pristaniščih. V tem pogledu je bolj na severovzhodnem delu obale, kjer se nahaja več malih otokov in morskih zalivov. Zahodna obala je deloma revna, ima zalive ter je tudi obdana z malimi otoki.

V prvih letih sedanje vojne je bila Sardinija nekako velevzletišče italijanskega letalstva. Iz Sardinije so se dvigala opazovalna letala, ki so iskala sled za angleškimi spremljavami proti Malti in Suez. Angleži so pa imeli precejšen strah pred sardinskimi vzletišči in letali, ker so se redko kedaj riskirali kako ladijsko spremljavo ter jo poskušali poslati iz Gibraltarja proti Malti in Suez, zavedajoč se, da jim italijanska

letala povzročijo občutno škodo. Danes je pa Sardiniji namenjena druga strateška naloga. Iz ofenzivne baze je nastala defenzivna ali obrambna. Pogled na zemljevid nam pokaže, da so otoki Sardinija, Sicilija in Korzika dobesedni čuvarji in stražniki italijanske ter s tem hkrati tudi evropske obale od Genove do Reggio Calabria, ker je računati, da bi se sovražna invazija pač najlažje poskusila iz Afrike na te otoke. Poleg Sicilije in manjših sosednih otokov bombardirajo Angleži in Amerikanci v zadnjem času tudi močno Sardinijo, kar potrjuje strateško važnost otoka.

Sardinija je v glavnem gorata dežela. Njena glavna morska luka je Cagliari na jugu otoka. Od ravne obale pri Cagliariju se vleče severozahodno k zalivu Oristano neke vrste jarku podobna ravnina, po kateri teče tudi glavna sardinska železnica. Ravnina je tudi na severozahodnem koncu obale ležeča pokrajina La Nurra, ki leži med morskobalo in črto Alghero-Sassari-Porto-Torres. Med severom in jugom je pa vse otok hribovit. Najvišji vrh Genargentu meri 1834 metrov.

Sardinci uživajo sloves zvestih in dobrih italijanskih podanikov. To izvira iz časa napoleonovih vojn, ko je živela savojska dinastija v izgnanstvu na Sardiniji.

REDIN NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine
REDIN, mit garantiertem Erfolg!
ZENTRALDROGERIE EMIL THOR 36 Marburg / Drau, Herrendasse 33

Kleiner Anzeiger
Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf. für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Realitäten und Geschäftsverkehr
Tausche ein Zinshaus, Eckhaus, auf dem schönsten Platz in Semlin, Kroatien, mit 10 verschiedenen Wohnungen und ein Lokal, jährliche Rente über 110.000.— Kuna, gegen einen gleichwertigen Land-, Wald- oder Hausbesitz in Steiermark. — Anfragen bitte an die Verwaltung unter »Besitzwechsel« zu richten. 357-2

Zu verkaufen
Kaufe altes Harmonium, wenn auch sehr reparaturbedürftig. Angebote an Grusa Josef, Narvikstraße 9, Marburg. 322-4

Zu kaufen gesucht
Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4

Kaufe Klavierharmonika (RM 200). Stanislaus Krainz, Schloß Söding bei Graz. 378-4

Bäckerlehrling wird aufgenommen, Verpflegung und Wohnung im Hause bei Karl Sommer, Bäckerei, Tüffer. 620

Stellengesuche
Vor Einstellung von Arbeitskräften muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Braves Mädchen bittet irgendwo als Lehrling in einem Modsalon unterzukommen. Zuschriften erbeten unter »Ehrlich« an die Verwaltung der »Marburger Zeitung«, Marburg-Drau. 380-5

Knabe, 14 Jahre alt, bittet irgendwo als Lehrling in einem Manufaktur- oder Spezerei-Geschäft mit Kost und Verpflegung unterzukommen. Zuschriften erbeten unter »Brav«, »Stajerski Gospodar«. 379-5

Wohnungstausch
Tausche Zimmer und Küche in Marburg-Thesen mit gleicher Wohnung in der Nähe der Bahnhöfe Kötsch, Schleinitz, Kranichsfeld oder Pragerhof. Angebote an Besiak Ludwig, Marburg-Thesen, Pettauerstraße 60a. 383-9

Tausche großes Sparherdzimmer im 1. Stock gegen Sparherdzimmer oder Zimmer und Küche im Parterre oder im Hof. Anfragen: Drauschnak, Brunnndorf, Feldgasse 21. 382-9

Offene Stellen
Wagnerlehrling wird bei voller Verpflegung sofort aufgenommen bei Franz Schupetz, Wagnermeister, St. Anna, Post Kriechenberg. 381-6

Heirat
Wünsche Bekanntschaft mit 30-40jährigem landwirtschaftlichem Fräulein zwecks Ehe. Zuschriften unter »Ehe I« an die Verwaltung des Blattes. 384-12

Schuhmacher, ledig, 41 Jahre alt, tüchtig, sucht braves, anständiges Fräulein oder Frau, 25—34 Jahre alt, zwecks Ehe. Anträge mit Lichtbild unter »Herzensgutes Bauernmädchen« an die Verwaltung des Staj. gosp. 388-12

Verschiedenes
Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Mellingerstraße 3. Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt. 14

Älterer Bauernarbeiter, nüchtern, verlässlich, ledig, älterer Mineur, bewandert, und älterer, feiner Sägerichter suchen Posten. Adr. in der Verwaltung. 385-5

Amtliche Bekanntmachungen

Der Oberbürgermeister der Stadt Marburg-Drau
Statistisches Amt

Zahl 058/28/1943

Marburg, am 21. Mai 1943.

Bodenbenutzungserhebung.

Kundmachung

Die Bodenbenutzungserhebung steht vor dem Abschluß. Die für diesen Zweck berufenen Unterkommissionen werden letztmalig am 27. Mai 1943 an Ort und Stelle amtieren. Am 28. und 29. Mai 1943 werden diese Kommissionen für das engere Stadtgebiet u. zw. für die Katastralgemeinden Burgmeierhof, Burgtor, Kärntnerort, Marburg Stadt und St. Magdalena im Sitzungssaal in der Kernstockgasse 2. Parterre links, die Erhebungen für jene Grundstücke durchführen, die bis zu diesem Zeitpunkt nicht ertätigt worden sind.

Die Bezirksdienststellen Brunndorf, Rotwein, Lembach, Gams, Leitersberg, Drauweiler, Kötsch und Thesen werden diese Erhebungen für ihren Bereich ebenfalls am 28. und 29. Mai 1943 in ihrer Dienststelle durchführen.

Die Betriebsinhaber der noch nicht ertäteten Grundstücke im Gebiete der Stadt Marburg werden daher aufgefordert, ihre Grundstücke am 28. bzw. 29. 5. 1943 bei ihren zuständigen Stellen zur Anmeldung zu bringen, wo sie auch die bezughabenden Unterlagen, Grundbesitzbogen u. dgl. vorzulegen haben.

Wer dieser Anordnung nicht Folge leistet, wird nach Nr. 9 der Vdg. des Chefs der Z.-V. in der Untersteiermark vom 13. 4. 1941 bestraft.

258-5
Knaus.

Bekanntmachung

des Stillhaltekommissars für Vereine, Organisationen und Verbände in der Untersteiermark, Marburg/Drau, Kärntnerstr. 5/I.

Der Verein »Kaufmännische Selbsthilfe« reg. Hilfskasse in Marburg (Trgovska samopomoč, reg. pomožna blagajna) wurde aufgelöst und wird das Vermögen unter die Mitglieder verteilt.

Alle Mitglieder werden aufgefordert, ihren Vermögensanteil ebstens bei der Dienststelle des Stillhaltekommissars in der Kärntnerstraße 5/I., in der Zeit von 9—11 Uhr zu beheben. Auswärtige Mitglieder erhalten nach Bekanntgabe ihrer Anschrift ihren Anteil übersendet.

376

Der Stillhaltekommissar: *gez. Hruby, Gauschatzmeister.*

Der Oberbürgermeister der Stadt Marburg/Drau,
Wirtschaftsamt.

A. Zl. 723 2.

Verlautbarung

Ab Montag, den 31. Mai 1943 werden täglich von 7,30 bis 12 Uhr, in der Seifenstelle des Wirtschaftsamtes, Rathausplatz 8, Zusatzseifenkarten für Kinder, Ärzte, Hebammen, Kranke usw., gegen Nachweis der Bezugsberechtigung ausgegeben, und zwar an Verbraucher mit den Anfangsbuchstaben des Familiennamens:

A, B, C, D	jeden Montag
E, F, G, H, I, J	jeden Dienstag
K	jeden Mittwoch
L, M, N, O	jeden Donnerstag
P, Q, R, S	jeden Freitag
T, U, V, W, X, Y, Z	jeden Samstag

377

I. A. Dr. Weber.

Anzeigen

im »Stajerski
Gospodar«
sind erfolgreich!

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Ernährung u. Landwirtschaft

Ausgabe von Trockenfrüchten und Schalenobst

Zur Vorbereitung einer einmaligen Zuteilung von 125 g Trockenfrüchten oder Schalenobst (Nüsse, Traubenrosinen, Sultanas sowie getrocknete Aprikosen und Pflaumen) an alle Inhaber der rosa und blauen Nährmittelkarten sind zum Zwecke der Vorbestellung die Abschnitte N 29 der rosa und blauen Nährmittelkarten der 50. Zuteilungsperiode bis längstens 6. Juni 1943 bei einem Lebensmitteleinzelhändler abzugeben.

Der Lebensmitteleinzelhändler hat diese Abschnitte zu hundert Stück gebündelt bis 12. Juni bei seinem zuständigen Ernährungsamt, Abt. B, zum Umtausch in einen Bezugschein A über Trockenfrüchte oder Schalenobst einzureichen.

Graz, 19. 5. 1943.

374

Im Auftrage: *gez. Lungershausen.*

Der Oberbürgermeister der Stadt Marburg/Drau
(Statistisches Amt)

Zahl: 058/24/1943

Am 26. Mai 1943

Betrifft: **Viehzwischenzählung am 3. Juni 1943.**

Kundmachung

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark hat verfügt, daß am 3. Juni 1943 eine Zählung des Rindviehs, der Schweine und Schafe stattfindet. Die Erhebung dient statistischen und volkswirtschaftlichen Zwecken. Jeder Tierhalter ist verpflichtet, seinen Tierbestand richtig und vollständig anzugeben. Er bezeugt die Richtigkeit seiner Angaben durch Unterschrift auf der Zählbezirksliste. Wer Angaben verweigert, falsche oder unvollständige Angaben macht, sowie wer den Zählern den Zutritt zu den Stallungen verweigert, wird mit Geldstrafe oder mit Gefängnis bestraft. Daneben kann der Verfall von nicht angegebenem Vieh ausgesprochen werden.

In jeder viehbesitzenden Haushaltung muß am Tage der Zählung (3. Juni 1943) eine Person anwesend sein, die dem Zähler die verlangten Auskünfte erteilen kann. Falls eine viehbesitzende Haushaltung am Tage der Zählung nicht aufgesucht sein sollte, ist der Haushaltungsvorstand verpflichtet, entweder persönlich oder durch einen von ihm Beauftragten sogleich am nächsten Tage (4. Juni 1943) die Angaben zur Zählung bei der zuständigen Bezirksstelle bzw. in der inneren Stadt bei Statistischem-Amt, Kärntnerstraße 1/II zu machen.

387

gez. Knaus

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

ALIDA VALLI
Irasema Dillian
Andrea Checchi

in

Reifende Mädchen

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Wir zeigen in Sonderveranstaltungen:
Sonntag Vormittag 10 Uhr, Montag, Dienstag und Mittwoch 13 Uhr 45: 386

Den Karl May Film:
Durch die Wüste

1002

Wunden, die bei der Arbeit entstehen,

werden durch den Schnellverband Hansaplast vor Schmutz bewahrt, ohne die Arbeit lange zu unterbrechen. Hansaplast wirkt entzündungswidrig.

Hansaplast heilt Wunden!

Wenige cm erfüllen den Zweck!

COSAN
kollidaler flüssiger Schweiß

Oldium / Aescherich

Geht durch Handel und Gesundheitsstellen

J. D. Riedel - E. de Haën A.-B. Berlin

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrngasse 5. 237-14

Kaufe gut erhaltenes Pianino. Zuschriften erbeten an Stok Emil Eichtal. 389-4

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

FERNRUF: 24-53

SCHULGASSE

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

131

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung
Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristig auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung